

DU LỊCH MỐNG CÁI

**TÀI LIỆU
HƯỚNG DẪN VIÊN
DU LỊCH TẠI ĐIỂM**

Mũi Sa Vĩ
Ảnh: Vũ Đức Hải

Móng Cái - *Nơi địa đầu Tổ quốc - Điểm đặt nét bút đầu tiên trên bản đồ nước Việt Nam*, là một thành phố thuộc tỉnh Quảng Ninh, ở vùng duyên hải Bắc Bộ, được thiên nhiên ưu đãi, địa hình đa dạng, phong phú về cảnh quan, di tích lịch sử, kiến trúc nghệ thuật, danh lam thắng cảnh nổi tiếng như đền Xã Tắc, đình Trà Cổ, khu di tích lịch sử Pò Hèn, nhà thờ Trà Cổ, biển Trà Cổ, cụm thông tin cổ động biên giới Sa Vĩ, ngọn hải đăng Vĩnh Thực, ...

Móng Cái là một thành phố “*ven biên - ven biển*”, bên cạnh đó còn là điểm giao thoa trong “*2 hành lang - 1 vành đai kinh tế*” Việt Nam- Trung Quốc- ASEAN, là trọng tâm của các chương trình hợp tác về du lịch giữa tỉnh Quảng Ninh, Việt Nam với tỉnh Quảng Tây, Trung Quốc. Đặc biệt, ngày 24/4/2019, Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch đã ký quyết định công nhận Khu du lịch quốc gia Trà Cổ, Móng Cái. Móng Cái đã và đang trở thành điểm đến hấp dẫn của du khách bốn phương.

Nhằm chia sẻ thông tin và nâng cao chất lượng hướng dẫn viên du lịch cũng như quảng bá hình ảnh con người và vùng đất nơi đây, nhóm tác giả đã biên soạn cuốn “*Tài liệu hướng dẫn viên du lịch tại điểm*” với các nội dung cơ bản về nghiệp vụ hướng dẫn du lịch, những lưu ý khi hướng dẫn khách tham quan tại Móng Cái; Các thông tin khái quát về thành phố, về các tuyến, điểm du lịch của Móng Cái theo quy hoạch và định hướng phát triển của tỉnh Quảng Ninh giai đoạn 2020- 2030. Hi vọng, cuốn tài liệu này sẽ mang lại nhiều điều bổ ích không chỉ dành cho hướng dẫn viên du lịch mà còn cho những người quan tâm đến du lịch Móng Cái, những du khách lần đầu đặt chân tới mảnh đất đầy nắng và gió nơi địa đầu Tổ quốc.

BAN BIÊN TẬP

MỤC LỤC

PHẦN 1:

TỔNG QUAN VỀ TIỀM NĂNG DU LỊCH THÀNH PHỐ MỐNG CÁI	6
--	---

PHẦN 2:

NHỮNG KỸ NĂNG CƠ BẢN DÀNH CHO HƯỚNG DẪN DU LỊCH	10
--	----

1. KỸ NĂNG GIỚI THIỆU 11

1. Tại điểm tham quan	11
-----------------------	----

2. Trên phương tiện ô tô	12
--------------------------	----

2.1. Giới thiệu mở đầu	12
------------------------	----

2.2. Giới thiệu chương trình du lịch	13
--------------------------------------	----

3. Giới thiệu nội quy của chương trình	14
--	----

4. Chỉ dẫn	14
------------	----

5. Những lưu ý khi giới thiệu	15
-------------------------------	----

2. KỸ NĂNG KẾT THÚC 16

1. Kỹ năng kết thúc tại điểm tham quan	16
--	----

2. Kỹ năng kết thúc một chương trình du lịch	17
--	----

3. Một số chú ý khi kết thúc	17
------------------------------	----

3. XÂY DỰNG BÀI THUYẾT MINH 18

1. Bài thuyết minh tại điểm di tích lịch sử	18
---	----

2. Bài thuyết minh tại điểm di tích kiến trúc - nghệ thuật	19
--	----

3. Bài thuyết minh tại điểm du lịch tự nhiên (Bãi biển Trà Cổ)	21
--	----

4. CÁC PHƯƠNG PHÁP VÀ KỸ NĂNG THUYẾT MINH 22

1. Các phương pháp thuyết minh	22
--------------------------------	----

1.1. Phương pháp diễn dịch	22
----------------------------	----

1.2. Phương pháp quy nạp	22
--------------------------	----

1.3. Phương pháp kể chuyện	22
----------------------------	----

1.4. Phương pháp đàm thoại	23
----------------------------	----

2. Kỹ năng thuyết minh	23
------------------------	----

5. KỸ NĂNG GIAO TIẾP TRONG HOẠT ĐỘNG HƯỚNG DẪN 26

1. Ngôn ngữ nói	26
-----------------	----

2. Ngôn ngữ biểu cảm	28
----------------------	----

2.1. Ánh mắt	28
--------------	----

2.2. Nét mặt	28
--------------	----

2.3. Điều bộ, cử chỉ	26
----------------------	----

3. Tư thế	30
-----------	----

3.1. Trang phục, trang điểm	30
-----------------------------	----

3.2. Sử dụng các phương tiện hỗ trợ	30
-------------------------------------	----

6. HƯỚNG DẪN THAM QUAN TẠI ĐIỂM 32

1. Phương pháp hướng dẫn tham quan tại điểm di tích lịch sử	32
---	----

1.1. Chuẩn bị hướng dẫn tham quan	32
1.2. Trước khi tới điểm tham quan	33
1.3. Tại điểm tham quan	33
1.4. Kết thúc tham quan	34
2. Phương pháp hướng dẫn tham quan tại điểm di tích kiến trúc nghệ thuật	34
2.1. Chuẩn bị hướng dẫn tham quan	34
2.2. Trước khi tới điểm tham quan	35
2.3. Tại điểm tham quan	36
2.4. Kết thúc tham quan	37
3. Kỹ năng tổ chức hướng dẫn tham quan tại điểm	37
3.1. Xác định vị trí quan sát đối tượng tham quan	37
3.2. Hướng dẫn tham quan	37
3.3. Phương pháp hướng dẫn di chuyển trong tham quan	37
7. HƯỚNG DẪN THAM QUAN ĐI BỘ TRONG TRUNG TÂM THÀNH PHỐ	38
1. Đặc điểm của chương trình tham quan đi bộ	39
2. Chuẩn bị cá nhân	39
3. Nội dung phương pháp hướng dẫn tham quan trong thành phố	39
3.1. Trước buổi tham quan	39

3.2. Phương pháp tiến hành hướng dẫn tham quan	40
3.3. Kết thúc tham quan	41
8. KỸ NĂNG TỔ CHỨC HOẠT ĐỘNG MUA SẺ	42
9. KỸ NĂNG XỬ LÝ TÌNH HUỐNG VÀ TRẢ LỜI CÂU HỎI CỦA KHÁCH DU LỊCH	44
1. Kỹ năng xử lý tình huống	44
1.1. Kỹ năng xử lý tình huống liên quan đến việc đón, tiễn khách	45
1.2. Kỹ năng xử lý tình huống liên quan đến việc sắp xếp lưu trú và ăn uống cho đoàn khách	45
1.3. Kỹ năng xử lý những tình huống liên quan tới quá trình tham quan và mua sắm	46
1.4. Kỹ năng xử lý những tình huống bất khả kháng	46
1.5. Kỹ năng xử lý những tình huống khẩn cấp	47
2. Kỹ năng trả lời câu hỏi của khách du lịch	48
2.1. Kỹ năng trả lời các câu hỏi về thông tin, lịch trình	48
2.2. Kỹ năng trả lời câu hỏi bổ sung thông tin	48

2.3. Kỹ năng trả lời những câu hỏi với ý đồ xấu	51
2.4. Kỹ năng trả lời những loại câu hỏi khác	51
10. NHỮNG ĐIỀU CẦN LƯU Ý KHI XUẤT NHẬP CẢNH TẠI CỬA KHẨU MÓNG CÁI	52
1. Thủ tục làm giấy thông hành	52
2. Thị thực vào Trung Quốc	53
3. Khi cần liên hệ, xin liên hệ	54
PHẦN 3:	
GIỚI THIỆU MỘT SỐ NỘI DUNG CƠ BẢN VỀ CÁC ĐIỂM DU LỊCH TẠI THÀNH PHỐ MÓNG CÁI	56
1. CÁC TUYẾN DU LỊCH TẠI THÀNH PHỐ MÓNG CÁI	57
2. MỘT SỐ BÀI THUYẾT MINH VỀ ĐIỂM DU LỊCH TIÊU BIỂU TẠI THÀNH PHỐ MÓNG CÁI	60
1. Mũi Sa Vĩ	61
2. Đền Xã Tắc	63
3. Địa điểm thành lập chi bộ Đảng Cộng sản Việt Nam đầu tiên của Móng Cái	64
4. Đình Trà Cổ	68
5. Ngọn đèn hải đăng Vĩnh Thực	70
6. Bãi biển Đầu Đông	72

7. Bãi biển Bến Hèn	73
8. Cửa khẩu Quốc tế Móng Cái	74
9. Khu di tích lịch sử Pò Hèn	78
10. Chùa Nam Thọ	82
11. Chùa Xuân Lan	84
12. Sân golf Vĩnh Thuận	86
13. Nhà thờ Trà Cổ	87
14. Biểu tượng du lịch ngã 3 Trà Cổ - Bình Ngọc	88
15. Trung tâm thương mại	89
16. Di tích lưu niệm Bác Hồ tại phường Trà Cổ, thành phố Móng Cái năm 1961	90
17. Nhà lưu niệm Bác Hồ tại di tích Trạm Hải quan cửa khẩu Bắc Luân	92
18. Di tích đối Trần Phú	95

PHẦN 1

TỔNG QUAN VỀ TIỀM NĂNG DU LỊCH THÀNH PHỐ MÓNG CÁI

Thành phố Móng Cái nằm ở phía Đông Bắc, tỉnh Quảng Ninh, là Thành phố cửa khẩu Quốc tế ***“Ven biển- ven biển”***. Móng Cái là địa phương duy nhất có chung đường biên giới trên biển, trên bộ với Trung Quốc, có nhiều lợi thế giao thương trực tiếp với thị trường tỉnh Quảng Tây (*miền Duyên Hải của Trung Quốc*) và các nước trong khối ASEAN. Với diện tích tự nhiên trên 518,55km², được chia thành 3 vùng: miền núi, hải đảo và đồng bằng ven biển; có 6 dân tộc anh em, với gần 12 vạn dân sinh sống; đơn vị hành chính gồm 8 phường và 9 xã; cảnh quan ***“sơn thủy hữu tình”***... Điều này tạo ra những giá trị khác biệt về du lịch mà ít nơi có được. Móng Cái đang ngày càng khẳng định không chỉ là trung tâm kinh tế cửa khẩu quan trọng mà còn là điểm đến hấp dẫn du khách với rất nhiều loại hình du lịch đặc sắc. Xuất phát từ vị trí quan trọng trong chiến lược phát triển kinh tế của đất nước, khu kinh tế cửa khẩu Móng Cái đã được Thủ tướng Chính phủ ban hành nhiều cơ chế, chính sách ưu đãi tạo điều kiện thúc đẩy phát triển. Trong chiến lược phát triển kinh tế của Việt Nam và tỉnh Quảng Ninh, Móng Cái được xác định là địa bàn động lực, là điểm giao thoa trong chiến lược phát triển ***“2 hành lang- 1 vành đai kinh tế”*** Việt Nam - Trung Quốc- ASEAN và trọng tâm của các chương trình hợp tác về du lịch giữa tỉnh Quảng Ninh (Việt Nam) với tỉnh Quảng Tây (*Trung Quốc*).

Được xác định là Trung tâm du lịch lớn của tỉnh Quảng Ninh bởi sự phong phú về cảnh quan, địa hình, lịch sử và văn hoá. Với hệ thống biển đảo và các loại hình du lịch văn hóa, sinh thái. Móng Cái được thiên nhiên ưu đãi với nhiều danh lam, thắng cảnh nổi tiếng, có bề dày lịch sử và nét văn hoá đặc thù của địa phương, đậm đà bản sắc dân tộc. Đặc biệt, ngày 24/4/2019 Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch đã công nhận Khu du lịch Trà Cổ, Móng Cái là Khu du lịch Quốc gia.

Đây là những điều kiện hết sức thuận lợi cho ngành du lịch, dịch vụ của Móng Cái phát triển.

Với hệ thống các di tích lịch sử văn hoá phong phú và đa dạng, nhiều công trình di tích có giá trị về kiến trúc nghệ thuật, văn hoá lịch sử và khảo cổ. Hiện nay, trên địa bàn Thành phố có 59 di tích lịch sử văn hoá, danh lam thắng cảnh đã được kiểm kê và đưa vào danh mục quản lý của tỉnh Quảng Ninh, trong đó có 04 di tích xếp hạng cấp quốc gia; 9 di tích lịch sử văn hoá được xếp hạng cấp Tỉnh...từ lâu đã là những địa danh nổi tiếng, thu hút du khách đến thăm quan; cùng nhiều loại hình di sản văn hóa phi vật thể như lễ hội truyền thống, nghệ thuật trình diễn dân gian...mang đậm dấu ấn văn hóa của địa phương đã được tôn vinh cấp Quốc gia như: Di sản văn hóa phi vật thể Hát nhà tơ , hát múa cửa đình, lễ hội đình Trà Cổ.

Bên cạnh đó, Móng Cái còn có các điểm đến du lịch độc đáo: Điểm du lịch Sa Vĩ (*được nhận giải thưởng du lịch bền vững thành thị Asean năm 2020*); cầu Ka Long (*cây cầu duy nhất ở Việt Nam được ghép bằng những phiến đá tự nhiên, nguyên khối, hoàn toàn không sử dụng bê tông, cốt thép, là biểu tượng tình hữu nghị Việt – Trung*); sân Golf Vĩnh Thuận đạt tiêu chuẩn quốc tế, đây là sân Golf nằm sát biên giới, sát biển đầu tiên và duy nhất ở Việt Nam; hải Đăng Vĩnh Thực... Đó là những điểm đến du lịch vô cùng hấp dẫn, đưa du khách từ ngạc nhiên này tới ngạc nhiên khác.

Sở hữu những thắng cảnh thiên nhiên đẹp như: Bãi biển Trà Cổ, với bãi cát mịn, dài 17km từ Núi Ngọc đến tận địa đầu Sa Vĩ - vẫn giữ nét hoang sơ được coi là độc nhất vô nhị trong hệ thống biển đảo Việt Nam. Hệ sinh thái biển đa dạng cùng tiềm năng du lịch biển đảo hấp dẫn được nối tiếp với các điểm đến: Bãi biển Đá Đen (*Bình Ngọc*) hoang sơ, thơ mộng, bãi tắm đầu

Đồng, bến Hèn mây in bóng nước của vùng hải đảo Vinh Thực - Vinh Trung trù phú...

Bên cạnh hệ thống du lịch biển đảo, Móng Cái còn có hệ thống rừng ngập mặn, cùng hệ thống rừng phòng hộ đầu nguồn, các hồ, đập, núi có cảnh quan rất đẹp như: Núi Pa Nai, thác 72 gian, hồ Tràng Vinh, hồ Quất Đông, Đoan Tĩnh, Phình Hồ....thích hợp cho loại hình du lịch sinh thái, vui chơi, picnic dành cho giới trẻ ưa khám phá.

Với gần 500 cơ sở lưu trú, nhà hàng, điểm mua sắm, vui chơi giải trí gắn với thư giãn độc đáo, hấp dẫn...Thành phố Móng Cái còn có phố đi bộ, khu ẩm thực, trung tâm mua sắm, trung tâm thương mại, chợ phong phú; du khách quốc tế qua cửa khẩu Quốc tế Bắc Luân có thể tiếp tục hành trình du lịch đến tham quan các tỉnh nội địa của Việt Nam hay sang Trung Quốc đều rất

nhANH chóng, thuận tiện về thủ tục xuất nhập cảnh hay tự mình trải nghiệm với xe du lịch tự lái. Đây chính là yếu tố then chốt thúc đẩy dịch vụ lữ hành biên giới Móng Cái phát triển, các đơn vị lữ hành luôn sẵn sàng đáp ứng mọi nhu cầu của du khách.

Với tiềm năng, thế mạnh du lịch, Móng Cái đã được UBND tỉnh công nhận 4 tuyến, 15 điểm du lịch; đây là những điều kiện hết sức thuận lợi cho dịch vụ du lịch phát triển.

Móng Cái với thiên thời, địa lợi, nhân hòa sẽ là điểm đến du lịch ***"An toàn – Thân thiện – Hấp dẫn"*** - du khách.

Hải đăng Vinh Thực
Ảnh: Ngô Huy Hòa

PHẦN 2

NHỮNG KĨ NĂNG CƠ BẢN DÀNH CHO HƯỚNG DẪN DU LỊCH

■ ■ KỸ NĂNG GIỚI THIỆU

1. Tại điểm tham quan

Công tác chào mừng đoàn khách và giới thiệu mở đầu tại một điểm tham quan hay tại một chương trình du lịch là công việc rất quan trọng đối với hướng dẫn viên. Đây là thời điểm đầu tiên hướng dẫn viên chính thức làm quen với đoàn khách và gây ấn tượng ban đầu cho đoàn khách. Hướng dẫn viên có gây được thiện cảm cho đoàn khách hay không phụ thuộc nhiều vào kết quả công tác chào mừng đoàn khách và giới thiệu mở đầu.

Quy trình công việc chào mừng và giới thiệu mở đầu được thực hiện như sau:

Thứ nhất, chào mừng đoàn khách tới điểm tham quan và nêu lên ý nghĩa, giá trị của buổi tham quan.

Thứ hai, giới thiệu tên hướng dẫn viên, nơi hướng dẫn viên công tác và niềm vinh hạnh của hướng dẫn viên được đón và hướng dẫn tham quan cho đoàn khách tại điểm du lịch nổi tiếng này.

Thứ ba, hướng dẫn viên thay mặt Công ty du lịch, ban quản lý điểm di tích chúc

khách có một buổi tham quan vui vẻ và bổ ích. Đồng thời, hướng dẫn viên cần đưa ra một số quy định của điểm tham quan nhằm giúp đoàn khách có một buổi tham quan thành công.

Cuối cùng, hướng dẫn viên sẽ giới thiệu những thông tin tổng quát như ý nghĩa, giá trị của điểm tham quan và cách thức tiến hành buổi tham quan.

2. Trên phương tiện ô tô

2.1. Giới thiệu mở đầu

Sau khi đón đoàn khách và ổn định chỗ ngồi cho khách trên xe, hướng dẫn viên sẽ thực hiện công tác chào mừng đoàn khách đã tham gia chương trình

du lịch hay tuyến hành trình du lịch của công ty du lịch.

Thay mặt công ty du lịch, hướng dẫn viên chúc khách có một chuyến du lịch vui vẻ, bổ ích và an toàn.

Công việc tiếp theo, hướng dẫn viên sẽ giới thiệu tên lái xe cũng như kinh nghiệm của lái xe nhằm tăng thêm sự tin tưởng cho du khách vào độ an toàn của chuyến đi. Sau đó, hướng dẫn viên sẽ giới thiệu tên và ý nghĩa của tên bản thân cho du khách. Một điểm quan trọng là hướng dẫn viên phải để khách nhớ và gọi chính xác tên của hướng dẫn viên.

Thông tin cuối cùng trong phần chào mừng của hướng dẫn viên là hướng dẫn viên giới thiệu một số thông tin cơ bản về bản thân (số năm kinh nghiệm, những đặc điểm nổi trội của bản thân) và thông tin về công ty lữ hành (số năm kinh nghiệm, uy tín, tôn chỉ kinh doanh của công ty).

Hướng dẫn viên sẽ giới thiệu khái quát lại lịch trình chuyến đi để khách du lịch có cái nhìn tổng quát về chuyến hành trình. Tuy nhiên, hướng dẫn viên không giới thiệu quá chi tiết về thời gian thực hiện, vì làm như vậy khách

sẽ bị nhầm lẫn. Hướng dẫn viên có thể dẫn lịch trình của đoàn tại cửa lên xuống xe để khách tiện theo dõi, tránh nhầm lẫn.

Công việc cuối cùng hướng dẫn viên cần làm trong phần việc giới thiệu mở đầu là đưa ra một số quy định đối với đoàn khách với mục đích giúp hướng dẫn viên dễ điều hành chương trình du lịch và quản lý đoàn khách.

Tuy nhiên, đối với trình tự thông tin như trên để linh hoạt hướng dẫn viên có thể thay đổi trật tự thông tin trên nhưng vẫn phải đảm bảo các nội dung đã nêu.

2.2. Giới thiệu chương trình du lịch

Hướng dẫn viên sẽ giới thiệu về chủ đề của chương trình du lịch để khách có thể hiểu được mục đích chính của chuyến đi như: chủ đề Móng Cái thành phố vùng biên, Móng Cái tôi yêu,....

Hướng dẫn viên giới thiệu tổng quát về toàn bộ lịch trình của chuyến đi, nhấn mạnh những nội dung quan trọng trong chương trình. Thông báo tuyến đường xe sẽ đi qua, khoảng cách và thời gian tới điểm tham quan.

Ngoài ra, hướng dẫn viên sẽ thông báo cho đoàn về các điểm tham quan

trong chương trình cũng như các điểm dừng trong chuyến hành trình.

Cuối cùng, hướng dẫn viên sẽ thông báo cho đoàn khách tên và địa chỉ các nhà cung cấp dịch vụ có trong chương trình.

3. Giới thiệu nội quy của chương trình

Thông báo và giải thích cho khách du lịch một số quy định cần thực hiện trong quá trình tổ chức thực hiện chương trình du lịch với mục đích đảm bảo chương trình du lịch được thực hiện tốt, thỏa mãn mọi nhu cầu chính đáng của khách du lịch.

Những quy định cần thông báo cho khách như việc thực hiện giờ giấc đúng quy định, cách ứng xử, giao tiếp phù hợp với người dân địa phương và hướng dẫn viên, nội quy tại các điểm đến, các quy định nhằm đảm bảo an toàn về tính mạng và tài sản cho đoàn trong suốt quá trình thực hiện chương trình du lịch...

4. Chỉ dẫn

Ngay từ khi bắt đầu thực hiện chương trình du lịch, hướng dẫn viên cần đưa ra một số thông tin chỉ dẫn cho đoàn khách để họ có thể sử dụng trong suốt quá trình thực hiện chương trình

du lịch hoặc trong một số trường hợp khẩn cấp.

Những thông tin chỉ dẫn bao gồm như sau:

- Điện thoại của hướng dẫn viên.
- Địa điểm hẹn gặp trong trường hợp khách bị lạc đoàn: Địa chỉ, số điện thoại khách sạn, nhà hàng...
- Biển số, số hiệu hay tên gọi của các phương tiện vận chuyển khách.
- Cách thức tham gia các hoạt động bổ sung tại các điểm tham quan.

5. Những lưu ý khi giới thiệu

- Giọng nói: Nói to và rõ ràng, truyền cảm.
- Tư thế: Đứng thẳng, mắt nhìn thẳng và bao quát.
- Nét mặt: Tươi tắn, luôn mỉm cười, ánh mắt thân thiện.
- Thái độ: Vui vẻ, thân thiện, nhiệt tình.
- Từ ngữ: Đơn giản, dễ hiểu và ngắn gọn.
- Đánh vần và hướng dẫn cách phát âm tên của hướng dẫn viên nếu khách là người nước ngoài.
- Phát âm chậm tên của hướng dẫn viên để khách du lịch có thể nhớ và gọi đúng tên.

KỸ NĂNG KẾT THÚC

1. Kỹ năng kết thúc tại điểm tham quan

Hướng dẫn viên thông báo thời điểm kết thúc buổi tham quan và nêu tóm tắt những vấn đề chính đã trình bày trong bài thuyết minh về một điểm tham quan hay một đối tượng tham quan trong chương trình.

Nêu ý nghĩa, giá trị nổi bật của điểm tham quan đối với đời sống tinh thần của dân cư bản địa trước đây và hiện tại. Cũng như vấn đề bảo tồn, tôn tạo của điểm tham quan.

Khi kết thúc toàn bộ bài thuyết minh, hướng dẫn viên luôn dành cho khách một khoảng thời gian nhất định để khách có thể đặt các câu hỏi liên quan tới điểm tham quan hoặc các câu hỏi nhằm làm rõ những vấn đề mà khách chưa rõ.

Để khách du lịch có cái nhìn tổng quát về đối tượng tham quan hoặc điểm tham quan tiếp theo (nếu có), hướng dẫn viên nên giới thiệu một vài thông tin nổi bật liên quan đến chúng nhằm giúp khách du lịch có được những ấn tượng hay hình dung ban đầu về điểm

tham quan đó. Đồng thời, hướng dẫn viên cũng cần hướng dẫn khách cách tham quan cũng như các quy định tại điểm tham quan sắp tới.

Thay mặt ban quản lý điểm tham quan cảm ơn đoàn đã tới thăm và bày tỏ hy vọng khách đã có buổi tham quan vui vẻ và bổ ích (*nếu là thuyết minh viên tại điểm*).

Hướng dẫn viên chúc khách và chia tay với đoàn (*nếu là thuyết minh viên tại điểm*).

2. Kỹ năng kết thúc một chương trình du lịch

Hướng dẫn viên thông báo cho khách thời điểm kết thúc chương trình du lịch khi gần tới điểm trả khách. Sau đó, hướng dẫn viên thay mặt doanh nghiệp lễ hành cảm ơn khách đã tham gia chương trình du lịch và bày tỏ hy vọng khách đã có một chương trình tham quan vui vẻ, bổ ích.

Hướng dẫn viên chúc khách sau chuyến đi có những ngày làm việc tốt và thể hiện mong muốn được phục vụ khách trong những chương trình sau. Đồng thời, hướng dẫn viên trả lời các câu hỏi cuối cùng của khách liên quan đến chuyến đi.

Nhiệm vụ cuối cùng và rất quan trọng của hướng dẫn viên là quảng cáo về các chương trình du lịch hay các tuyến điểm du lịch mới.

Cuối cùng, hướng dẫn viên nói lời tạm biệt với đoàn khách khi về đến điểm trả khách.

3. Một số chú ý khi kết thúc

- Nội dung thông tin ngắn gọn, chính xác, gắn liền với thực tế.
- Thái độ của hướng dẫn viên: Vui vẻ, hài hước, cầu thị và lưu luyến khi chia tay đoàn khách.
- Chủ động chia tay với đoàn.
- Nếu khách du lịch có tặng quà hoặc tiền tip, hướng dẫn viên nên nhận công khai và cảm ơn cả đoàn.

XÂY DỰNG BÀI THUYẾT MINH

1. Thuyết minh tại điểm di tích lịch sử

Di tích lịch sử là những di tích ở đó diễn ra các hoạt động chính trị, ngoại giao thúc đẩy lịch sử phát triển. Bao gồm: Công trình xây dựng, địa danh gắn với lịch sử đấu tranh chống giặc ngoại xâm hay Công trình xây dựng, địa điểm gắn với những sự kiện chính trị quan trọng, tiêu biểu có ý nghĩa quyết định đối với vận mệnh của đất nước; công trình xây dựng, địa điểm gắn với thân thế và sự nghiệp của anh hùng dân tộc; Các di tích lưu giữ và tưởng niệm về những con người hy sinh bảo vệ Tổ quốc. Hầu hết các di tích này, tính hấp

dẫn về kiến trúc nghệ thuật hay cảnh quan không lớn. về đẹp và giá trị nổi trội của mỗi di tích chính là chiều sâu lịch sử, ý nghĩa và các giá trị giàu tính nhân văn ẩn chứa trong từng hiện vật.

Khách du lịch khi đến với những đối tượng này với mục đích chủ yếu: tham quan tìm hiểu kết hợp nghiên cứu chuyên đề về quá khứ lịch sử đất nước, con người của một quốc gia hay một vùng đất nào đó.

Bài thuyết minh về các di tích lịch sử thường có kết cấu nội dung như sau:

Phần mở đầu

Tại phần mở đầu của bài thuyết minh, hướng dẫn viên giới thiệu về giá trị và ý nghĩa nổi bật của điểm tham quan.

Phần nội dung

Phần nội dung trước tiên cần nêu những thông tin khái quát về điểm tham quan như: vị trí địa lý, cảnh quan, hoàn cảnh ra đời của di tích lịch sử, năm xây dựng, quy mô kiến trúc, người sáng lập...

Sau phần thông tin khái quát, hướng dẫn viên sẽ trình bày nội dung của các sự kiện lịch sử đã diễn ra tại điểm tham quan như: nguồn gốc phát sinh sự kiện lịch sử, diễn biến quá trình xảy ra sự kiện, các di vật, chứng tích của lịch sử, những nhân vật lịch sử gắn với điểm di tích.

Cuối cùng, hướng dẫn viên cần cung cấp các thông tin liên quan về những ngày lễ lớn, ngày kỷ niệm tại điểm di tích hay những thông tin bổ trợ quan trọng khác nhằm tăng sự hấp dẫn của bài thuyết minh.

Phần kết luận

Hướng dẫn viên nêu tóm tắt những vấn đề chính đã trình bày trong bài thuyết

minh. Nêu ý nghĩa, giá trị nổi bật của điểm tham quan đối với đời sống tinh thần của dân cư bản địa trước đây và hiện tại, cũng như vấn đề bảo tồn, tôn tạo của điểm tham quan.

2. Thuyết minh tại điểm di tích kiến trúc - nghệ thuật

Di tích kiến trúc nghệ thuật là quần thể các công trình kiến trúc hoặc công trình kiến trúc đơn lẻ có giá trị tiêu biểu về lịch sử kiến trúc, nghệ thuật của một hay nhiều giai đoạn lịch sử.

Các công trình kiến trúc nghệ thuật bao giờ cũng là một hợp thể thống nhất giữa thiên nhiên, kiến trúc và điêu khắc, nên chúng luôn là đối tượng hấp dẫn du khách.

Du khách đến tham quan các đối tượng thuộc loại hình kiến trúc nghệ thuật với mục đích chủ yếu là tìm hiểu, tham quan thuần túy kết hợp nghiên cứu chuyên đề, đặc biệt nghiên cứu về lĩnh vực tôn giáo, kiến trúc và mỹ thuật tạo hình.

Phần mở đầu

Cũng giống như phần mở đầu của bài thuyết minh tại các điểm di tích lịch sử, hướng dẫn viên sẽ giới thiệu những thông tin tổng quát như ý nghĩa, giá trị

của điểm tham quan và cách thức tiến hành buổi tham quan nhằm trả lời các câu hỏi sau:

- Di tích thuộc loại di tích nào?
- Di tích có từ khi nào?
- Tại sao công trình này lại được công nhận là di tích ?

👍 Phần nội dung

Phần nội dung, trước hết là những thông tin khái quát về công trình kiến trúc như: vị trí địa lý, cảnh quan, niên đại xây dựng, quy mô, người sáng lập, giải thích tên gọi, những thay đổi và lý do.

Tiếp đến là những thông tin về các sự kiện và ý nghĩa của các sự kiện đó. Bao gồm cả những thông tin phân tích giá trị nghệ thuật, thẩm mỹ, kiến trúc tiêu biểu của công trình kiến trúc nghệ thuật.

Ngoài ra, hướng dẫn viên cần phân tích những giá trị của công trình gắn kết với đời sống của cộng đồng dân cư địa phương, quốc gia.

Cuối cùng, trong phần nội dung của bài thuyết minh, hướng dẫn viên cần bổ sung các thông tin bổ trợ có giá trị khác cho khách du lịch.

👍 Phần kết thúc

Hướng dẫn viên nêu tóm tắt những vấn đề chính đã trình bày trong bài thuyết minh. Nêu ý nghĩa, giá trị nổi bật của điểm tham quan đối với đời sống tinh thần của dân cư bản địa trước đây và hiện tại. Cũng như vấn đề bảo tồn, tôn tạo của điểm tham quan.

3. Thuyết minh tại điểm du lịch tự nhiên (như bãi biển Trà Cổ...)

Mục đích của du khách khi đến tham quan các đối tượng thuộc loại tài nguyên du lịch tự nhiên chủ yếu là để nghỉ ngơi, giải trí, chữa bệnh, tìm hiểu thế giới động thực vật, địa hình, địa chất, mục đích nhận thức có vị trí thứ yếu. Bài thuyết minh cần đảm bảo những nội dung như sau:

👍 Phần mở đầu

Hướng dẫn viên giới thiệu những thông tin tổng quát như ý nghĩa, giá trị nổi bật nhất của điểm tham quan. Đặc biệt, cách thức tiến hành buổi tham quan. Bởi địa hình của những điểm tham quan tự nhiên thường phức tạp có thể gây nguy hiểm cho du khách nếu không được hướng dẫn cẩn thận.

Phần nội dung

Đầu tiên là những thông tin khái quát về tổng thể cảnh quan như vị trí địa lý, dạng địa hình, địa chất, lịch sử hình thành, tên gọi và giá trị của điểm tham quan.

Sau những thông tin tổng quát về điểm tham quan, nội dung bài thuyết minh sẽ đi sâu phân tích những giá trị đặc sắc, nổi bật dựa trên những đối tượng tham quan cụ thể.

Cuối cùng, hướng dẫn viên liên hệ với các giá trị thực tiễn của điểm tham quan đối với đời sống văn hoá - kinh tế - chính trị của cư dân địa phương.

Phần kết luận

Hướng dẫn viên nêu tóm tắt những vấn đề chính đã trình bày trong bài thuyết minh. Nêu ý nghĩa, giá trị nổi bật của điểm tham quan.

CÁC PHƯƠNG PHÁP VÀ KĨ NĂNG THUYẾT MINH

1. Các phương pháp thuyết minh

1.1. Phương pháp diễn dịch

Phương pháp diễn dịch là phương pháp hướng dẫn viên nêu ý nghĩa, giá trị tổng quát của điểm tham quan hay đối tượng tham quan, sau đó diễn giải chi tiết những sự kiện, hiện tượng cụ thể.

1.2. Phương pháp quy nạp

Phương pháp quy nạp là phương pháp hướng dẫn viên cung cấp những thông tin cụ thể, chi tiết trong nội dung bài thuyết minh về điểm tham quan. Phần cuối của bài thuyết minh mới nêu bật ý nghĩa chủ đạo hay giá trị của điểm tham quan.

1.3. Phương pháp kể chuyện

Phương pháp kể chuyện được các hướng dẫn viên sử dụng trong việc kể lại các sự kiện, điển tích lịch sử hay các nhân vật liên quan trực tiếp đến các đối tượng tham quan hoặc truyền thuyết, giai thoại nhằm mục đích nâng cao giá trị và ý nghĩa của điểm tham quan. Tuy nhiên, để khách có thể hiểu và cảm nhận chính xác, hiệu quả những gì đã xảy ra thông qua câu chuyện của hướng dẫn viên, đòi hỏi hướng dẫn viên phải biết sử dụng nhuần nhuyễn ngôn từ biểu cảm, miêu tả trong bài thuyết minh của mình.

Thuyết minh tại điểm du lịch
Ảnh: Báo Quảng Ninh

Khi áp dụng phương pháp kể chuyện trong việc truyền tải thông tin thông qua các giai thoại, truyền thuyết hướng dẫn viên cần lưu ý với khách trước khi kể vì độ chính xác của thông tin không được kiểm chứng mà chỉ được truyền từ thế hệ này sang thế hệ khác khiến khách du lịch khó tin.

1.4. Phương pháp đàm thoại

Hướng dẫn viên sử dụng phương pháp đàm thoại sau khi đã kết thúc bài thuyết minh tại mỗi một đối tượng tham quan và khi dành thời gian cho khách tự xem xét, tìm hiểu. Khi đó,

khách du lịch sẽ có những nghi vấn, thắc mắc và muốn hỏi hoặc trao đổi cùng hướng dẫn viên. Khi đó, hướng dẫn viên sẽ giúp khách làm rõ những vấn đề mà họ quan tâm bằng cách trao đổi trực tiếp với khách.

Khi sử dụng phương pháp này, đòi hỏi hướng dẫn viên phải có kiến thức sâu, rộng không chỉ ở điểm tham quan mà cần tới cả kiến thức tổng hợp để giải đáp hầu hết những vấn đề khách quan tâm.

Đây là một phương pháp truyền tải thông tin hay, hướng dẫn viên thường hay sử dụng trong tham quan, gây

được sự quan tâm và hứng thú lớn cho đoàn khách. Vì họ được tham gia trực tiếp vào buổi tham quan, không có cảm giác gò bó, nhàm chán.

Có nhiều trường hợp khi kết thúc bài thuyết minh nhưng không có khách đặt câu hỏi cho hướng dẫn viên, để tạo không khí buổi tham quan sôi nổi hơn và giúp khách có cơ hội hiểu kỹ hơn những vấn đề liên quan đến đối tượng tham quan, hướng dẫn viên có thể tự mình đưa ra câu hỏi cho đoàn khách để khách trong đoàn có dịp suy nghĩ và trao đổi với nhau rồi đưa ra câu trả lời cho hướng dẫn viên. Nếu khách đưa ra câu trả lời đúng, hướng dẫn viên nên có lời khen ngợi, việc làm này sẽ khuyến khích khách hơn nữa trong việc tìm hiểu và trao đổi thông tin với hướng dẫn viên và các thành viên còn lại trong đoàn. Trong trường hợp, khách không có câu trả lời, hướng dẫn viên sẽ đưa ra kết quả cuối cùng.

2. Kỹ năng thuyết minh

Thuyết minh là cách thức truyền tải thông tin từ hướng dẫn viên đến người nhận là khách du lịch. Thuyết minh giúp khách du lịch hiểu rõ và cảm nhận được ý nghĩa cũng như giá trị của điểm tham quan. Tuy nhiên, để thu hút và

hấp dẫn khách du lịch. Hướng dẫn viên cần trang bị cho mình một số kiến thức cơ bản trong công tác thuyết minh sau:

Nội dung bài thuyết minh phải hấp dẫn, phù hợp với mong muốn tìm hiểu của khách du lịch. Thông tin được truyền tải tới khách phải là những thông tin mới cập nhật, hấp dẫn và thật hữu ích. Để có được những thông tin như vậy, hướng dẫn viên có thể sưu tập từ sách, báo, tivi, đài hay từ các chuyên gia thậm chí là khách du lịch. Đặc biệt, những điểm tích hay sự kiện nổi bật không có trên phương tiện truyền thông thì người dẫn bản đại là nguồn cung cấp tuyệt vời cho hướng dẫn viên. Những thông tin hay về điểm tham quan luôn thu hút sự chú ý của khách cũng như luôn tạo được và duy trì hứng thú cho khách.

Truyền tải thông tin cho khách bằng từ ngữ ngắn gọn, mạch lạc, đơn giản, dễ hiểu giúp cho mọi thành viên trong đoàn khách có thể hiểu và nghe rõ bài thuyết minh.

👉 **Hướng dẫn viên luôn phải nói thật to và rõ ràng** để mọi thành viên trong đoàn khách có thể nghe rõ nhưng chú ý điều chỉnh cho âm lượng vừa phải, giọng điệu truyền cảm. Tránh nói to

nhưng vô cảm sẽ gây khó chịu cho khách.

👉 **Hướng dẫn viên nói và phát âm theo ngôn ngữ chuẩn** là việc quan trọng, đặc biệt là những hướng dẫn viên địa phương hay hướng dẫn viên cho khách nước ngoài. Hướng dẫn viên phải học cách phát âm chuẩn, tránh

dùng các thuật ngữ địa phương hay tiếng lóng gây hiểu nhầm cho khách hoặc làm họ không hiểu.

👉 **Hướng dẫn viên có thể đề nghị khách nhắc nhở** nếu họ nghe không rõ hoặc không hiểu để hướng dẫn viên mau chóng điều chỉnh âm lượng hay giải thích cho khách hiểu.

KỸ NĂNG GIAO TIẾP TRONG HOẠT ĐỘNG HƯỚNG DẪN

1. Ngôn ngữ nói

1.1. Từ ngữ

Từ ngữ hướng dẫn viên sử dụng phải đảm bảo chính xác, rõ ràng, dễ hiểu nhưng phải hấp dẫn, sinh động và có tính thuyết phục cao. Từ ngữ của hướng dẫn viên sử dụng trong suốt quá trình thực hiện chương trình du lịch phải đảm bảo các yêu cầu sau:

👉 **Tính chính xác**

- **Chính xác về nội dung:** Lời giới thiệu và nội dung giới thiệu các điểm tham quan phải chính xác có căn cứ, không tự sáng tác, không khoa trương.

- **Chính xác về hình thức:** Tính chuẩn mực về cú pháp, ngữ pháp, ngữ âm. Khi nói phải tuân theo yếu tố ngữ điệu,

nhẹ nhàng, lời cuốn, hấp dẫn thuyết phục. Lựa chọn từ ngữ chính xác. Nếu sử dụng thành ngữ, ngạn ngữ, cách ngôn, ca dao tục ngữ phải đúng tình huống và chuẩn xác.

Sử dụng từ ngữ khiêm tốn phù hợp với phong tục tập quán của khách và địa phương đến du lịch, nhằm mục đích tôn trọng khách đồng thời không hạ thấp bản thân mình.

👉 **Tính rõ ràng**

- **Rõ ràng về nội dung:** Lời nói đơn giản dễ hiểu, không rườm rà. Câu chuyện phải có tính lôgic, trình tự, hợp lý. Nội dung về thông tin lịch sử phải rõ ràng về nguồn gốc, tên gọi, năm tháng của các sự kiện. Nêu bật được giá trị về nghệ thuật, thẩm mỹ và bối cảnh

lịch sử của sự kiện. Nếu sử dụng từ địa phương, từ chuyên dùng, từ nước ngoài, hướng dẫn viên phải diễn giải một cách rõ ràng.

1. Ngôn ngữ nói

Rõ ràng về hình thức: Trình bày có trình tự. Không dùng từ quá chuyên môn, chuyên ngành. Không dùng từ lóng hoặc nói lái. Hướng dẫn viên phải luyện tập thường xuyên để điều tiết được tốc độ ngôn ngữ của mình. Khi muốn nhấn mạnh một nội dung nào đó phải nói thật rõ ràng và chuẩn xác.

👍 *Tính sinh động*

Sử dụng ngôn ngữ mang tính hình tượng, biểu cảm, tạo hứng thú nhằm nâng cao giá trị thẩm mỹ của lời nói, lời giới thiệu của hướng dẫn viên.

Tránh cách trình bày dập khuôn, máy móc bài thuyết minh có sẵn. Chọn cách so sánh, ví von, hình tượng. Đôi lúc xen vào ngôn ngữ khôi hài, dí dỏm làm cho bầu không khí của đoàn được sinh động, vui tươi, hứng thú.

👍 *Tính linh hoạt*

Sử dụng ngôn ngữ trong quá trình hướng dẫn phải phù hợp với đối tượng khách cụ thể (*tuổi tác, giới tính, nghề*

nh nghiệp) và phải phù hợp với nơi chốn, địa phương cụ thể.

Cộng đồng người khác nhau, nơi chốn khác nhau sẽ hình thành cách giao tiếp và ngôn ngữ khác nhau.

👍 *Những yếu tố cần thiết của ngôn ngữ nói trong quá trình hướng dẫn du lịch.*

Lời nói dựa trên hiện thực khách

quan: Lời nói phải dựa trên hiện thực khách quan đang diễn ra, xảy ra trước mắt của du khách. Để làm tốt được yếu tố này, ngoài khả năng của ngôn ngữ, hướng dẫn viên còn phải phát huy khả năng quan sát của mình trên từng tuyến đường, càng chi tiết càng tốt (*cảnh vật thay đổi theo thời gian*)

Lời nói có lý lẽ: Dựa vào những câu chuyện kể có thật, nhân vật có thật, sự kiện có thật. Hướng dẫn viên trình bày có trình tự, có cơ sở kiểm chứng và có sự so sánh với những điều quen thuộc, gần gũi để du khách cảm nhận một cách dễ dàng và thật sự hứng thú.

Lời nói có tình cảm: Hướng dẫn viên khi giới thiệu với du khách về một thắng cảnh đẹp, một di tích lịch sử phải thật sự đặt tình cảm yêu mến, tự hào hoặc ngưỡng mộ của chính mình

vào thẳng cảnh, di tích lịch sử đó. Với phong cách diễn đạt và sử dụng ngôn ngữ văn hóa, thể hiện tính thẩm mỹ cao sẽ tạo cho du khách những ấn tượng nhất định về cảnh quan đó.

Lời nói có lễ nghi: Sử dụng lời nói lễ nghi là biết dùng kính ngữ đúng lúc, đúng đối tượng. Phải có thói quen nói lời cảm ơn, xin lỗi khi được giúp đỡ hay khi làm cho người khác không hài lòng. Hạn chế nói bông đùa, nói lóng. Luôn giữ thân thiện nhưng không suồng sã.

Lời nói có thần thái: Hướng dẫn viên phải biết dùng lời nói hay, biết dùng đúng lúc để khách có thời gian cảm nhận, biết chia sẻ một hình ảnh bi tráng, biết thể hiện sự tự hào về một nhân vật lịch sử, một giai thoại lịch sử. Lời nói lúc mạnh mẽ, nhẹ nhàng, truyền cảm lúc vui tươi, trầm lắng...

Lời nói có ý vị: Phải làm cho lời nói của hướng dẫn viên có sức thu hút và tạo hấp dẫn cho người nghe, đôi lúc sử dụng ngôn ngữ mang tính hài hước, pha trò một cách dí dỏm, nhẹ nhàng và tạo thoải mái. Lời nói phải uyển chuyển, linh hoạt nhưng không quá trơn, khiếm nhã.

👉 *Giọng nói*

Hướng dẫn viên nên nói với giọng tự nhiên, truyền cảm, gây ấn tượng, dễ nghe và dễ hiểu. Cần biết cách điều chỉnh giọng nói của mình to, nhỏ phù hợp với số lượng khách trong đoàn và với không gian đồng thời cũng cần biết điều chỉnh cường độ cao - thấp của giọng nói phù hợp với nội dung thông tin.

Hướng dẫn viên nên nói với giọng trầm ấm, âm vang, có sức truyền cảm, không nên nói quá to, khi cần thiết phải chuẩn bị thiết bị hỗ trợ. Cần tránh nói với giọng lạnh lạnh, the thé hay giọng mũi gây khó chịu cho người nghe.

👉 *Cách phát âm*

Hướng dẫn viên cần phát âm chuẩn, rõ ràng, chính xác và chỉ dùng những từ đã biết rõ về cách phát âm, trọng âm của từ.

Hướng dẫn viên cần nhất quán trong cách phát âm chẳng hạn như khi nói tiếng Anh, thống nhất cách phát âm theo tiếng Anh - Anh hay Anh - Mỹ.

👉 *Âm điệu và ngữ điệu*

Hướng dẫn viên cần giữ nhịp điệu vừa phải, không nói quá nhanh hay quá

chậm, nhấn giọng khi nói đến những điểm quan trọng. Trong một vài trường hợp cụ thể, hướng dẫn viên dừng lại trong giây lát, dành khoảng im lặng cho khách tự suy ngẫm hay để tạo nên một sự chờ đợi, hy vọng, gây sự chú ý.

2. Ngôn ngữ biểu cảm

2.1. Ánh mắt

Ánh mắt luôn thể hiện sự vui tươi, chân thành. Trong khi nói, hướng dẫn viên nên nhìn thẳng vào mắt khách, cố gắng nhìn mỗi khách ít nhất một lần và không nên nhìn quá lâu vào một khách hoặc ánh mắt đảo liên tục.

2.2. Nét mặt

Hướng dẫn viên cần giữ nét mặt tươi tắn, luôn nở nụ cười trên môi và có thể thay đổi nét mặt theo cảm xúc trong khi nói. Đồng thời, hướng dẫn viên cần sử dụng các giác quan trong khi nói hay giao tiếp để làm cho nét mặt trở nên sống động hơn.

2.3. Điệu bộ, cử chỉ

Hướng dẫn viên cần sử dụng đầu và bàn tay làm công cụ giao tiếp trong khi nói. Tuy nhiên, cử chỉ, điệu bộ cần dứt khoát, tự nhiên và nên kết hợp giữa lời nói và cử chỉ điệu bộ.

Thuyết minh viên lên xe
Ảnh: Tấn Thăng

Khi chỉ dẫn xem xét đối tượng tham quan cho khách, hướng dẫn viên phải dùng cả bàn tay, không sử dụng một ngón để chỉ sẽ gây phản cảm cho khách du lịch. Khi khách du lịch nói, hướng dẫn viên cần gật đầu để thể hiện sự chăm chú lắng nghe và tôn trọng người nói. Đặc biệt, không nên bẻ ngón tay, gãi đầu, gãi tai, nhìn chằm chằm vào mặt khách hay chạm vào người khách khác giới.

Hướng dẫn viên không nên cười khách nếu không phải đang kể chuyện cười, không nên nói tiếng Việt Nam với người khác trước mặt khách cũng không nên nói thầm với những vị khách khác trước cả đoàn.

Cuối cùng, trong quá trình giao tiếp với khách, hướng dẫn viên cần chú ý tới những quy ước giao tiếp theo phong tục của khách thuộc các quốc gia khác nhau.

3. Tư thế

Khi đứng trước đoàn khách, hướng dẫn viên nên đứng thẳng, ngay ngắn và tự nhiên. Nếu điều kiện cho phép, có thể đứng hay ngồi ở vị trí để khách có thể nghe và nhìn rõ hướng dẫn viên nhưng không che lấp đối tượng cần quan sát.

Đặc biệt, hướng dẫn viên không nên đứng quay lưng lại phía khách, cho tay vào túi áo, túi quần, dựa lưng vào tường, cây hay các vật khác nhau khi đang thuyết trình trên mặt đất.

Trong quá trình di chuyển, hướng dẫn viên không nên vội vàng, hấp tấp hay chậm chạp và không chạy trong khi di chuyển.

3.1. Trang phục, trang điểm

Hướng dẫn viên cần chú ý mặc trang phục gọn gàng, tiện lợi, thoải mái, sạch sẽ có tính thẩm mỹ. Nên mặc trang phục lịch sự, kín đáo, phù hợp với khuôn mặt và vóc dáng.

Hướng dẫn viên không nên sử dụng trang phục quá cầu kỳ, chỉ nên trang điểm nhẹ nhàng và không nên sử dụng nước hoa, dầu thơm có mùi thơm mạnh hay nhiều đồ trang sức.

3.2. Sử dụng các phương tiện hỗ trợ

Dùng micro, loa cầm tay

- Cầm micro hay loa ở tay không thuận (tay thuận dùng để chỉ dẫn, minh họa).
- Không để micro và loa sát miệng khi nói.
- Không nên cầm loa cầm tay che hết mặt hướng dẫn đồng thời cũng không

nên hướng thẳng loa cầm tay vào mặt khách. Nên cầm hơi chếch sang một bên.

- Tắt micro và loa khi không sử dụng.
- Cần điều chỉnh tốc độ nói chậm hơn bình thường để có thể nghe được rõ ràng hơn.
- Điều chỉnh độ lớn âm thanh của micro sao cho có thể nói ở mức độ bình thường và du khách cũng không bị chói tai.
- Chọn vị trí đứng thuyết trình sao cho hệ thống âm thanh vọng ra rõ ràng.

- Cầm micro một cách chắc chắn, không để các ngón tay xoè ra ngoài hay cong lên.

- Điều chỉnh hướng của micro theo hướng quay của hướng dẫn viên để âm thanh không bị mất hoặc nghe không rõ.

👉 *Dùng đèn chỉ bằng tia lade*

- Cầm đèn lade bằng tay thuận để chỉ dẫn chính xác.

- Chỉ bật đèn khi đã hướng về đối tượng cần chỉ và tắt đèn trước khi thu tay về.

- Không được để đèn chiếu rọi vào khách nhất là vào mặt khách.

- Không dùng đèn lade ở những nơi mà việc đó bị cấm.

👉 *Dùng que chỉ sơ đồ*

- Que chỉ được cầm ở tay thuận.

- Không kéo ra kéo vào khi nói.

- Không vung vẩy que chỉ hoặc đập vào lòng bàn tay còn lại như đánh nhịp.

👉 *Dùng tranh ảnh, bản đồ minh họa*

- Nên sử dụng những bản đồ tại điểm tham quan để chỉ dẫn cho khách. Dùng bút chỉ chính xác với tốc độ vừa phải để khách có thể theo dõi kịp, không dùng tay chỉ sẽ làm che khuất tầm nhìn của một số khách khác.

- Trong trường hợp không có được những tranh ảnh lớn, có thể sử dụng những tập bưu ảnh bằng cách phát cho mỗi du khách để tiện theo dõi.

HƯỚNG DẪN THAM QUAN TẠI ĐIỂM

1. Phương pháp hướng dẫn tham quan tại điểm di tích lịch sử

1.1. Chuẩn bị hướng dẫn tham quan

Trước mỗi buổi tham quan, hướng dẫn viên cần phải nghiên cứu tài liệu, khảo sát điểm tham quan và viết bài thuyết minh về điểm tham quan đó. Ngoài ra, đối với điểm tham quan là các di tích lịch sử, hướng dẫn viên cần chú ý tới những nội dung chuẩn bị như sau:

Sưu tầm những câu chuyện, những bài viết, những đánh giá về di tích, về sự kiện, danh nhân để bổ sung cho bài thuyết minh.

Dự kiến trước thái độ, tình cảm của

khách đối với điểm tham quan đó. Đặc biệt là các di tích lịch sử cách mạng ghi dấu chiến tranh để tránh gợi lại cho khách những kỷ niệm không vui có thể liên quan.

Có thể liên hệ trước những điểm tham quan không thường xuyên đón khách để tránh tình trạng khi đưa khách tới mà không được tham quan.

Hướng dẫn viên cần có định hướng trước về nhận thức và tư tưởng để giúp khách nhận thức toàn diện, khách quan, không sai lệch về những địa điểm đó.

1.2. Trước khi tới điểm tham quan

Trên đường di chuyển đến điểm tham quan, hướng dẫn viên nên tranh thủ giới thiệu một cách khái quát về điểm khách sẽ đến tham quan: tên, địa điểm di tích lịch sử đó, thuộc vào thời đại nào, gắn với sự kiện lịch sử nào, danh nhân nào, những di vật, dấu tích tiêu biểu.

1.3. Tại điểm tham quan

Trước khi tổ chức hoạt động hướng dẫn tham quan tại điểm, hướng dẫn viên cần nắm được chính xác số lượng khách xuống tham quan tại điểm và không tham quan tại điểm. Nắm được nguyên nhân những khách không xuống tham quan tại điểm và thông báo cho họ thời gian và địa điểm tập trung đoàn.

Tiếp đó, hướng dẫn viên mua vé tham quan cho đoàn hoặc hướng dẫn cho khách mua vé thăm quan, hướng dẫn khách qua cổng soát vé.

Tại các di tích lịch sử thường có các cán bộ thuyết minh chuyên trách, hướng dẫn viên nên tranh thủ sự giúp đỡ của họ. Vì kiến thức của họ về điểm tham quan rất sâu sắc. Khi đó hướng dẫn cần

trao đổi với hướng dẫn viên tại điểm về thời gian tham quan của đoàn, những điểm đoàn đã tới, những yêu cầu và đặc điểm riêng của đoàn khách. Giới thiệu hướng dẫn viên tại điểm với đoàn khách và làm nhiệm vụ phối hợp với hướng dẫn viên tại điểm trong việc tổ chức phục vụ khách tham quan.

Trường hợp không có hướng dẫn viên tại điểm, cần tiến hành hướng dẫn tham quan cho đoàn khách theo những nội dung sau:

Thiết lập thời gian tham quan và điểm hẹn khách sau buổi tham quan, chỉ cho khách biết bãi đỗ xe, điểm tham quan tiếp theo và cách liên hệ với hướng dẫn viên khi bị lạc.

Thiết lập những qui định chung tại điểm tham quan.

Giới thiệu khái quát về điểm di tích, nội dung cơ bản.

Hướng dẫn viên cho khách dừng chân tại các điểm dừng chính đã được lựa chọn để du khách quan sát kết hợp nghe thuyết minh.

Giới thiệu tên gọi, giải thích tên gọi của các di vật, những điển tích, sự kiện, câu chuyện lịch sử, nhân vật lịch sử có liên quan.

Hướng dẫn viên có thể sử dụng phương pháp miêu tả, kể chuyện để làm tái hiện những sự kiện lịch sử, hiểu được ý nghĩa ẩn sau các di vật, chứng tích lịch sử còn sót lại. Hoặc có thể sử dụng phương pháp diễn thị bằng hình ảnh, mô hình, giúp cho khách hình dung được một thời kỳ của lịch sử.

Sau mỗi phần, hướng dẫn viên nên dành thời gian cho khách xem xét thực tế, lời thuyết minh và khách có thể đặt các câu hỏi liên quan đến điểm tham quan và hướng dẫn viên phải sẵn sàng trả lời, giải thích tỉ mỉ cho cả đoàn.

Tại điểm dừng cuối cùng, hướng dẫn viên cần tranh thủ tóm tắt, nêu bật được chủ đề mà mình giới thiệu đồng thời có những kết luận về điểm tham quan đó, cung cấp thêm cho du khách những thông tin về việc giữ gìn, tôn tạo phục hồi của khu di tích, về ý nghĩa và vai trò của điểm di tích trong cuộc sống đương đại.

1.4. Kết thúc tham quan

Hướng dẫn viên dành thời gian để khách có thể ghi sổ cảm tưởng, làm công đức, từ thiện và hướng dẫn viên cảm ơn nhân viên phục vụ tại điểm di tích và giải quyết các vấn đề xảy ra liên quan tới đoàn khách.

2. Phương pháp hướng dẫn tham quan tại điểm di tích kiến trúc nghệ thuật

2.1. Chuẩn bị hướng dẫn tham quan

Ngoài việc nghiên cứu tài liệu, khảo sát và xây dựng bài thuyết minh về bản thân đối tượng hướng dẫn viên cần phải chuẩn bị những thông tin bổ trợ khi hướng dẫn tham quan tại các di tích kiến trúc nghệ thuật.

Các di tích kiến trúc nghệ thuật thường gắn kết với những loại hình tôn giáo và tín ngưỡng khác nhau nên hướng dẫn viên phải nắm vững những thông tin về các loại hình tôn giáo và tín ngưỡng đó.

Tìm hiểu sự dung hòa giữa yếu tố văn hoá bản địa với những nền văn hoá khác, những dấu hiệu để nhận biết điều đặc biệt tại các công trình kiến trúc nghệ thuật giúp cho du khách thấy được sự khác biệt, độc đáo, đặc sắc (Ví dụ: Trong chùa có điện thờ Mẫu, chùa ở miền Nam khác chùa miền Bắc).

Tìm hiểu ý nghĩa và cách giải thích các thuật ngữ cổ như: tên gọi của các công trình, những hoành phi, câu đối, văn bia.

Nghiên cứu những thông tin để “giải mã” những giá trị tiềm ẩn sau đường

nét kiến trúc, hình tượng trang trí trong từng bộ phận của công trình (Ví dụ: *Rồng thời Lý khác thời Trần, Lê, Nguyễn*).

Phải nắm được đặc điểm phong cách kiến trúc của từng loại di tích, từng triều đại, từng giai đoạn lịch sử khác nhau (Ví dụ: *Kết cấu của một ngôi đình, ngôi chùa, điểm khác biệt giữa chùa thời Lý và thời Trần*).

Nắm được phong cách nghệ thuật điêu khắc của từng thời kỳ để nhận biết về niên đại di tích và hiện vật, tránh việc giới thiệu sai hoặc lúng túng khi thuyết minh.

Tìm hiểu những kiến trúc cùng loại, cùng kiểu, cùng thời kỳ ở trong nước hoặc nước ngoài hay của đất nước du khách khiến họ có điều kiện so sánh, đánh giá.

Tìm hiểu những sự kiện liên quan đến di tích và ý nghĩa của nó.

2.2. Trước khi tới điểm tham quan

Trên đường đến điểm tham quan, hướng dẫn viên tranh thủ giới thiệu một cách khái quát về điểm khách sẽ tới: tên, địa điểm công trình kiến trúc đó thuộc vào thời đại nào, những nhân vật nào được thờ tại đó, những giá trị

tiêu biểu, nổi bật của điểm đến.

Trước khi tới điểm tham quan, hướng dẫn viên cần nhắc khách những điều chú ý trong quá trình tham quan tại đó như: không được mặc quần áo ngắn, không cầm hương quá nhiều, đi nhẹ, nói nhỏ.

2.3. Tại điểm tham quan

Hướng dẫn viên tiến hành tổ chức hướng dẫn theo lộ trình đã sắp xếp, thông thường là đi theo trình tự của tổng thể kiến trúc, tức là đi từ ngoài vào trong đúng theo trật tự logic nhất định.

Đối với các di tích kiến trúc nghệ thuật ẩn tượng tham quan bằng thị giác chiếm ưu thế, hướng dẫn viên nên chú ý đến thao tác chỉ dẫn của mình để giúp du khách quan sát được kỹ lưỡng, tạo ấn tượng mạnh với họ.

Hướng dẫn viên vừa chỉ dẫn cho khách đối tượng tham quan vừa phân tích, giảng giải, trình bày những giá trị, những ý nghĩa chứa đựng trong đối tượng.

Về nội dung thuyết minh, hướng dẫn viên cần cung cấp cho du khách những thông tin cơ bản sau:

- Những thông tin khái quát về đối

tượng tham quan: tên gọi, hoàn cảnh ra đời của di tích, niên đại xây dựng, cách thức xây dựng, vị trí địa lý, cảnh quan, tổng thể kiến trúc, nhân vật được thờ, truyền thuyết có liên quan, các di vật, các hình tượng trang trí.

- Thông tin về những giá trị tiềm ẩn trong từng đường nét, bộ phận của công trình.

- Thông tin về các sự kiện diễn ra tại đó từ xưa đến nay, vai trò, ý nghĩa của di tích trong đời sống văn hoá, xã hội của cư dân trong vùng và quốc gia. Thông tin về lễ hội diễn ra tại di tích.

Những điểm cần lưu ý

Khi hướng dẫn tham quan tại những di tích kiến trúc nghệ thuật, hướng dẫn viên cần lưu ý sau khi chỉ dẫn dành thời gian cho khách một khoảng thời gian để du khách có thể quan sát, nhận biết đầy đủ về đối tượng rồi mới dùng lời để thuyết minh nhằm giải thích làm sáng tỏ đối tượng.

Hướng dẫn viên cần dành cho khách nhiều thời gian hơn các điểm di tích khác để khách có thể thoải mái nhu cầu tự do chiêm ngưỡng, thẩm nhận sâu sắc những giá trị của điểm tham quan đó và có thời gian dành cho việc

quay phim, chụp ảnh, ghi tư liệu.

2.4. Kết thúc tham quan

Hướng dẫn viên dành cho khách thời gian tự do tham quan và sẵn sàng trả lời những câu hỏi, thắc mắc của khách về những đối tượng tham quan mình quan tâm.

Hướng dẫn viên chỉ dẫn cho khách tham gia các hoạt động khác tại điểm tham quan. Tập trung khách tại điểm hẹn và kiểm tra số lượng khách trước khi rời khỏi điểm tham quan.

3. Kỹ năng tổ chức hướng dẫn tham quan tại điểm.

3.1. Xác định vị trí quan sát đối tượng tham quan

- Lựa chọn vị trí quan sát thuận lợi, đảm bảo an toàn cho đoàn khách.

- Vị trí quan sát được toàn diện đối tượng tham quan và gây ấn tượng mạnh.

- Khoảng cách thực hiện quan sát đối tượng tham quan từ người quan sát đến đối tượng tham quan bằng 2 lần chiều cao của đối tượng tham quan đó.

- Khách đứng hình vòng cung hoặc dàn hàng ngang.

- Hướng dẫn viên đứng đầu vòng cung hoặc hàng ngang.

3.2. Hướng dẫn tham quan

- Chỉ dẫn xem xét đối tượng tham quan
- Thuyết minh về đối tượng tham quan

3.3. Phương pháp hướng dẫn di chuyển trong tham quan

Khi di chuyển hướng dẫn viên nên đi chậm sao cho mọi thành viên trong đoàn có thể theo kịp, tránh tình trạng đi quá nhanh bỏ rơi khách phía sau hay để khách luôn phải theo hướng dẫn viên. Tốc độ của đoàn sẽ phụ thuộc vào hướng dẫn viên. Việc di chuyển vị

trí quan sát là cần thiết nhưng hướng dẫn viên không nên để khách phải di chuyển quá nhiều, gây tâm lý mệt mỏi cho khách. Khi di chuyển, các thành viên trong đoàn dễ bị phân tán nên hướng dẫn viên du lịch phải biết cách vừa di chuyển vừa quan sát quản lý đoàn. Trong quá trình này, hướng dẫn viên du lịch thường sử dụng phương pháp đi tiến thẳng về phía đối tượng tham quan kết hợp với đi lùi (quay lưng lại đối tượng tham quan), làm như vậy hướng dẫn viên vừa hướng dẫn được di chuyển cho đoàn vừa quan sát được sự di chuyển của đoàn.

HƯỚNG DẪN THAM QUAN ĐI BỘ TRONG THÀNH PHỐ

Cương trình tham quan đi bộ là một trong những cách tốt nhất để tìm hiểu thành phố. Chương trình tham quan đi bộ giúp du khách có nhiều thời gian để quan sát các công trình kiến trúc của thành phố, các cửa hàng mua sắm và được chứng kiến cuộc sống sinh hoạt của người dân thành phố nơi đoàn tới thăm. Sự khác biệt thứ hai của chương trình đi bộ so với các loại hình khác là du khách có thể đi đến những từng dãy phố, ngõ,

hẻm của thành phố để tìm hiểu, khám phá và dừng lại tại bất kỳ điểm tham quan hay mua sắm nào để thỏa mãn sở thích của mình. Chương trình du lịch đi bộ còn tạo điều kiện tốt cho du khách được tiếp xúc và giao lưu trực tiếp với người dân địa phương.

Tham quan bằng đi bộ là hình thức tham quan không sử dụng phương tiện vận chuyển, hướng dẫn viên và khách du lịch cùng đi bộ tới các điểm tham quan trong một khu vực nhất

định để thực hiện hoạt động hướng dẫn tham quan và mua sắm.

1. Đặc điểm của chương trình tham quan đi bộ

Số lượng khách để tổ chức chương trình tham quan đi bộ từ 15 - 25 người.

Thời gian tham quan diễn ra trong khoảng từ 1 - 3 giờ đồng hồ.

Hướng dẫn viên và khách du lịch không sử dụng phương tiện di chuyển tới các điểm tham quan trong chương trình mà cùng đi bộ tới các điểm tham quan.

Để có thể tham gia được buổi tham quan đi bộ đòi hỏi hướng dẫn viên và khách du lịch có sức khỏe tốt, dẻo dai.

Không khí của buổi tham quan đi bộ thoải mái, không gò bó.

Thời gian linh hoạt.

Tham quan kết hợp với mua sắm.

2. Chuẩn bị cá nhân

Để thực hiện tốt công tác hướng dẫn tham quan bằng đi bộ, hướng dẫn viên cần có sự chuẩn bị chu đáo trước buổi tham quan theo các bước công việc sau:

Nghiên cứu, tìm hiểu chương trình du

lịch, mục đích, ý nghĩa của chuyến đi.

Tìm hiểu trước những khó khăn và trở ngại khách có thể gặp trên đường tham quan.

Nghiên cứu, tìm hiểu những tài liệu, thông tin phục vụ cho buổi tham quan như vị trí địa lý, lịch sử, văn hóa, phong tục, tập quán, con người, tình hình an ninh, chính trị tại nơi mà đoàn tới.

Viết bài thuyết minh theo tuyến, điểm tham quan.

Tìm hiểu các thông tin về đoàn khách.

Chuẩn bị sức khỏe, trang phục, giấy tờ cá nhân.

3. Nội dung phương pháp hướng dẫn tham quan trong thành phố

3.1. Trước buổi tham quan

Hướng dẫn viên thông báo cho đoàn khách những thông tin về buổi tham quan để đoàn khách có sự chuẩn bị.

Thông báo thời gian, tuyến điểm hay lộ trình tham quan.

Số xe, giờ và địa điểm đón đoàn khi buổi tham quan kết thúc.

Phát mũ hoặc áo công ty cho khách để họ sử dụng trong buổi tham quan nhằm phân biệt với những đoàn khách

khác.

Phát bản đồ tuyến, điểm và tập gấp của khách sạn hoặc của nhà hàng nơi đoàn sẽ đến sau buổi tham quan.

Nêu những quy định tại mỗi điểm tham quan và quy định do hướng dẫn viên đề ra trong quá trình tham quan mà khách phải thực hiện.

Trang phục, tư trang cần thiết cho buổi tham quan.

Nhắc khách không nên mang theo những giấy tờ quan trọng, nhiều tiền bạc trong quá trình tham quan.

Không tự ý tách khỏi đoàn.

Có ý thức bảo vệ môi trường của người dân địa phương nơi đoàn đi qua.

Tôn trọng sinh hoạt văn hóa của người dân địa phương.

3.2. Phương pháp tiến hành hướng dẫn tham quan

Phương pháp hướng dẫn tham quan được thực hiện giống phương pháp chung bao gồm chỉ dẫn xem xét và thuyết minh đối tượng tham quan. Tuy nhiên, hướng dẫn tham quan đi bộ cần tuân thủ quy trình thực hiện sau:

Hướng dẫn viên cùng đoàn khách di

chuyển dọc theo các tuyến phố có trong lộ trình tham quan.

Hướng dẫn viên luôn phải là người đi đầu, tay cầm cờ giơ cao để những người khách đi sau cùng vẫn có thể nhìn thấy hướng dẫn viên và không bị lạc khỏi đoàn. Khi đi tới những đối tượng tham quan đặc biệt nổi trội và hấp dẫn, hướng dẫn viên sẽ dừng lại và chỉ cho đoàn khách thấy và thuyết minh về chúng. Tuy nhiên, hướng dẫn viên lưu ý về việc lựa chọn chỗ đứng cho đoàn, tránh để ảnh hưởng tới lối đi chung cũng như đảm bảo an toàn cho khách.

Ngoài những điểm dừng cố định trong tuyến điểm tham quan, đoàn khách có thể dừng ở bất kỳ một đối tượng tham quan nào mà họ thấy thích hay muốn tìm hiểu. Như vậy, đối với chương trình tham quan đi bộ, mọi sự vật, hiện tượng, cảnh quan trên đường phố đều là đối tượng tham quan hấp dẫn đối với du khách. Khách du lịch sẽ luôn đặt các câu hỏi về những gì họ nghe và nhìn thấy. Do đó, hướng dẫn viên phải có sự chuẩn bị tốt và chu đáo về mặt thông tin để có thể đáp ứng nhu cầu tìm hiểu của du khách.

Trong chương trình tham quan đi bộ,

hướng dẫn viên rất ít khi lựa chọn được vị trí quan sát thuận lợi để đoàn ngắm nhìn đối tượng tham quan. Thông thường, trong quá trình di chuyển trên đường, xuất hiện đối tượng tham quan nào, hướng dẫn viên cho đoàn dừng lại trong giây lát để quan sát, sau đó thông tin cho khách về đối tượng đó. Thời gian xem xét và thuyết minh về các đối tượng tham quan trong chương trình tham quan đi bộ chỉ diễn ra trong khoảng thời gian ngắn.

Trong quá trình hướng dẫn tham quan, hướng dẫn viên phải kết hợp giữa di chuyển và thuyết minh về nhiều chủ đề khác nhau. Tuy nhiên, hai công việc này luôn diễn ra đồng thời và liên tục trong suốt hành trình. Chỉ khi nào gặp đối tượng tham quan nổi bật và đặc sắc, hướng dẫn viên sẽ cho đoàn dừng lại để quan sát và thuyết minh. Thông tin trong bài thuyết minh của hướng dẫn viên thường cô đọng, ngắn gọn, dễ hiểu.

Trong quá trình di chuyển, hướng dẫn viên cần chú ý tới tốc độ di chuyển sao cho phù hợp với tốc độ chung của

đoàn khách. Hướng dẫn viên nên có những điểm dừng để cho khách nghỉ ngơi, hoặc đi vệ sinh.

Một điều đặc biệt hấp dẫn khách du lịch trong chương trình tham quan bằng hình thức đi bộ là sự kết hợp giữa tham quan và mua sắm. Khi hướng dẫn viên muốn giới thiệu các sản phẩm của người dân địa phương làm ra, hướng dẫn viên nên dẫn khách đi một số cửa hàng có sản phẩm tương đương để họ có dịp so sánh, lựa chọn. Hướng dẫn viên chỉ khuyến khích khách mua và tiêu thụ các sản phẩm của địa phương còn quyết định cuối cùng là phụ thuộc vào khách.

Ngoài ra, vấn đề bảo vệ môi trường hướng dẫn viên nên kết hợp với khách để thực hiện.

3.3. Kết thúc tham quan

Kết thúc buổi tham quan, hướng dẫn viên nêu tổng quát lại chủ đề chính của buổi tham quan và trả lời câu hỏi của khách.

Điểm danh đoàn khách trước khi đưa đoàn về khách sạn hay chia tay đoàn.

8 KĨ NĂNG TỔ CHỨC HOẠT ĐỘNG MUA SẮM

Trung tâm Thương mại Vincom Plaza Móng Cái
Ảnh: Vincom

Hoạt động mua sắm thường có trong các chương trình tham quan thành phố, hoặc các buổi tự do nằm ngoài chương trình. Hướng dẫn viên có thể đi cùng với khách hoặc tư vấn cho đoàn khách. Quy trình thực hiện kỹ năng như sau:

Bước 1: Thông tin cho khách về buổi mua sắm:

Thời gian diễn ra hoạt động mua sắm

Tên gọi nơi diễn ra hoạt động mua sắm

Vị trí địa lý và cách thức di chuyển tới khu vực mua sắm

Các loại hàng hóa chính, giá cả, chất lượng, cách mặc cả (nếu có)

Bước 2: Tổ chức hoạt động mua sắm:

Hướng dẫn viên hẹn giờ chính xác đoàn khách có mặt tại xe.

Chỉ dẫn vị trí xe và hướng dẫn viên sẽ đón đoàn.

Chỉ dẫn các dấu hiệu dễ nhận biết tại nơi đón đoàn.

Tư vấn cho khách những cửa hàng uy tín, đáng tin cậy.

Tư vấn cho khách về giá cả nói chung, cách mặc cả giá.

Nhắc nhở khách bảo vệ tài sản cá nhân và nên đi mua hàng theo nhóm hoặc ít nhất là 2 người trở lên.

Hướng dẫn viên chỉ nên tư vấn, không nên mua hộ khách hàng hoá mà không có người đi cùng.

Nhắc khách không nên mua quá nhiều hàng hóa nặng, cồng kềnh hay những đồ giả cổ, hàng quốc cấm gây khó khăn khi vận chuyển hoặc làm các thủ tục xuất nhập cảnh.

Bước 3: Kết thúc hoạt động mua sắm:

Hướng dẫn viên và lái xe có mặt tại điểm hẹn đón khách trước 15 phút.

Điểm danh lại đoàn khách.

Giúp khách vận chuyển, sắp xếp hành lý lên xe.

Giải quyết các vấn đề phát sinh nếu có.

KỸ NĂNG XỬ LÝ TÌNH HUỐNG VÀ TRẢ LỜI CÂU HỎI CỦA KHÁCH DU LỊCH

1. Kỹ năng xử lý tình huống

Trong quá trình tổ chức thực hiện chương trình du lịch có nhiều tình huống bất thường có thể xảy ra mặc dù đã có sự chuẩn bị chu đáo. Nguyên nhân có thể đến từ phía du khách, từ chính hướng dẫn viên hoặc có thể là do những yếu tố khách quan khác. Các tình huống có những ảnh hưởng khác nhau tới quá trình thực hiện chương trình du lịch, nên hướng dẫn viên phải có khả năng dự đoán và hạn chế các tình huống xảy ra. Đồng thời, cần chuẩn bị kiến thức và tâm lý vững vàng để tự tin khi xử lý các tình huống. Những yêu cầu cần đảm bảo khi xử lý tình huống:

- Đảm bảo đúng nội dung chương trình du lịch.
- Đảm bảo tính pháp lý.
- Tuân thủ đường lối, chính sách và pháp luật
- Phối hợp với các cơ quan chức năng và chính quyền địa phương

- Tranh thủ sự giúp đỡ của đoàn khách.
- Thông báo về phòng điều hành.
- Bình tĩnh khi có tình huống xảy ra.
- Trấn an đoàn khách.
- Nhanh chóng tìm ra các giải pháp để xử lý tình huống.
- Linh hoạt giải quyết các tình huống trong giới hạn có thể.

1.1. Kỹ năng xử lý tình huống liên quan đến việc đón, tiễn khách

Để tránh những tình huống loại này có thể xảy ra, hướng dẫn viên cần có sự chuẩn bị chu đáo trước khi đón và tiễn đoàn:

Kiểm tra lại giấy tờ (*thủ tục hải quan, bảng đón, danh sách đoàn, vé máy bay,...*)

Kiểm tra phương tiện vận chuyển khách và hành lý

Nhắc nhở khách kiểm tra đồ đạc

Hẹn giờ chính xác với lái xe, lễ tân khách sạn

Cập nhật thường xuyên thông tin về thời tiết và giao thông

Thông báo cho phòng điều hành và cơ sở cung ứng dịch vụ khi có sự thay đổi về số lượng khách, thời gian đón, tiễn.

1.2. Kỹ năng xử lý tình huống liên quan đến việc sắp xếp lưu trú và ăn uống cho đoàn khách

Trước hết, hướng dẫn viên phải có sự liên kết, phối hợp chặt chẽ với các cơ sở cung ứng đồng thời phải trao đổi với trưởng đoàn để nắm bắt được nhu cầu, thị hiếu, đặc điểm chung của đoàn khách. Khi xảy ra những tình huống thuộc loại này, hướng dẫn viên cần xử lý như sau:

Bước 1: Lắng nghe và tỏ ra thông cảm với những phàn nàn của khách.

Bước 2: Xin lỗi khách vì đã làm cho khách phiền lòng.

Bước 3: Tìm hiểu mong muốn và những gợi ý về cách khắc phục của khách.

Bước 4: Cố gắng trong phạm vi và quyền hạn của mình cho phép để thay đổi tình hình.

Bước 5: Phối hợp với nhà cung ứng dịch vụ và phòng điều hành để khắc phục tình hình.

Bước 6: Kiểm tra xem khách đã hài lòng với dịch vụ sau khi được khắc phục chưa.

Bước 7: Cảm ơn khách đã cho biết những điều không hài lòng để có cơ hội khắc phục.

Bước 8: Ghi lại những phàn nàn của khách trong báo cáo cuối chuyến đi để rút kinh nghiệm.

1.3. Kỹ năng xử lý những tình huống liên quan tới quá trình tham quan và mua sắm

Trong quá trình hướng dẫn tham quan có rất nhiều tình huống sẽ xảy ra nằm ngoài tầm kiểm soát của hướng dẫn viên và đoàn khách do phải di chuyển nhiều và liên tục tại những khu vực công cộng có nhiều người qua lại hay tại những địa hình hiểm trở. Các tình huống này có thể phát sinh bất kỳ vào thời gian nào trong toàn bộ quá trình tổ chức hoạt động hướng dẫn tham quan. Mặc dù, hướng dẫn viên đã làm công tác chuẩn bị rất kỹ cho chuyến đi và cho đoàn khách. Hướng dẫn viên nên thực hiện theo các chỉ dẫn sau:

Giữ thái độ kiên quyết, mềm mỏng khi khách yêu cầu thay đổi chương trình.

Tôn trọng hợp đồng.

Có xác nhận của trưởng đoàn khi có sự thay đổi, phát sinh.

Cần thiết lập những qui định chung cho đoàn.

Khéo léo nhắc nhở những khách vi phạm nội qui.

Biết cách gây áp lực của tập thể đối với những khách vi phạm.

Cung cấp cho khách địa chỉ, điện thoại cần thiết.

Tranh thủ sự giúp đỡ của các thành viên khác trong đoàn tạo ra tinh thần đoàn kết.

1.4. Kỹ năng xử lý những tình huống bất khả kháng

Trong hành trình của khách du lịch, đôi khi đoàn khách gặp phải những điều kiện thời tiết bất thường, hoả hoạn, tắc nghẽn giao thông hay các vấn đề liên quan tới chính trị quốc gia có thể làm gián đoạn, hoãn hoặc huỷ chương trình du lịch thậm chí ảnh hưởng nghiêm trọng tới tài sản và tính mạng của khách. Đây là những trường hợp nằm ngoài tầm kiểm soát của hướng dẫn viên, nhưng khi xảy ra cũng cần phải có những ứng phó kịp thời để

giảm thiểu những thiệt hại cho đoàn khách.

Những thay đổi bất thường của thời tiết đôi khi không biết trước chẳng hạn như: mưa quá lớn và kéo dài, nhiệt độ xuống quá thấp, sương mù hay tuyết rơi quá nhiều, lũ quét làm sạt lở đất, sóng thần. Tại một số điểm du lịch nhất là đối với các điểm du lịch tự nhiên, điều kiện thời tiết ảnh hưởng lớn đến việc tổ chức thực hiện chương trình du lịch cho đoàn khách. Trong những trường hợp đó hướng dẫn viên cần thực hiện những công việc sau:

Tổ chức các hoạt động cho khách.

Nắm được những thoả thuận trong hợp đồng với khách về trường hợp bất khả kháng và giải thích với khách.

Theo dõi chặt chẽ những bản tin về dự báo thời tiết hay tình hình chính trị để phòng tránh và xử lý

Trấn an du khách

1.5. Kỹ năng xử lý những tình huống khẩn cấp

Nhóm tình huống khẩn cấp được coi là một trong những loại tình huống khó khăn, có mức độ phức tạp cao và để lại hậu quả rất lớn. Tuy nhiên, nhóm

tình huống này thường ít xảy ra nếu so sánh với các nhóm tình huống khác. Khi tình huống khẩn cấp xảy ra, hướng dẫn viên không thể tự giải quyết hay xử lý một mình mà cần tới sự trợ giúp của nhiều các cơ quan ban ngành khác nhau. Tuy nhiên, để tránh hậu quả nghiêm trọng, hướng dẫn viên cần chú ý thực hiện theo các bước sau:

Bước 1: Giữ bình tĩnh cho bản thân và đoàn khách.

Bước 2: Trấn an đoàn khách.

Bước 3: Đưa ra biện pháp trợ giúp ban đầu.

Bước 4: Thông báo cho cơ quan chức năng địa phương như chính quyền địa phương, công an, bệnh viện.

Bước 5: Tranh thủ sự giúp đỡ của đoàn.

Bước 6: Thông báo về phòng điều hành.

2. Kỹ năng trả lời câu hỏi của khách du lịch

Trong quá trình hướng dẫn tham quan, du khách có nhiều câu hỏi. Do vậy, hướng dẫn viên cần đảm bảo những yêu cầu sau:

Trả lời ngắn gọn xúc tích, giữ thái độ

bình tĩnh và kiên nhẫn

Tỏ rõ lập trường khi trả lời câu hỏi.

Không tranh luận về những vấn đề mang tính nhạy cảm

Không nhất thiết trả lời mọi câu hỏi của khách

2.1. Kỹ năng trả lời các câu hỏi về thông tin, lịch trình

Trong chuyến đi, du khách dù đã được phát chương trình du lịch nhưng vẫn thường đưa ra rất nhiều câu hỏi chẳng hạn như chiều nay đoàn sẽ đi đâu, làm gì? Thời gian tập trung đoàn? Máy giờ ăn trưa, ăn tối? Hay những câu hỏi về thông tin tại điểm tham quan như: các hoạt động vui chơi giải trí, các cửa hàng bán đồ lưu niệm, địa điểm đổi tiền, bưu điện. Khi gặp những câu hỏi loại này hướng dẫn viên cần lưu ý những vấn đề sau:

Hướng dẫn viên cần nhắc lại một cách đầy đủ, chính xác, rõ ràng, chậm câu trả lời.

Chú ý tới việc sử dụng ngôn ngữ của khách, tránh hiểu sai cách phát âm.

2.2. Kỹ năng trả lời câu hỏi bổ sung thông tin

Sau khi nghe thuyết minh của hướng

dẫn viên, với mong muốn được hiểu rõ hơn và sâu sắc hơn về các đối tượng tham quan, du khách thường đặt ra rất nhiều câu hỏi cho hướng dẫn viên.

Trong các đoàn khách với thành phần khác nhau, đến từ nhiều địa phương, nhiều ngành nghề. Nhiều du khách có những hiểu biết rất sâu sắc về các lĩnh vực chuyên môn, muốn bổ sung những điều mà theo họ, hướng dẫn viên chưa đề cập đến trong khi thuyết minh. Cũng có trường hợp khách du lịch đưa ra ý kiến hoặc câu hỏi góp ý về những thông tin mà hướng dẫn viên đưa ra theo họ là chưa chính xác hay không được cập nhật. Khi đó, hướng dẫn viên cần có thái độ và cách thức trả lời như sau:

Hướng dẫn viên cần đón nhận và trả lời với một thái độ tự tin, đàng hoàng hoặc với thái độ chia sẻ băn khoăn, sự hiểu biết của khách.

Hướng dẫn viên cần thận trọng khi trả lời khẳng định hay phủ định. Mặc dù thông tin, ý kiến của khách đưa ra chính xác hay chưa chính xác theo hiểu biết của hướng dẫn viên, hướng dẫn viên cũng cảm ơn về thông tin đó và tùy trường hợp mà trả lời, giải đáp cho khách theo hiểu biết của mình.

Với những thông tin khách đưa ra thiếu chính xác, thái độ của hướng dẫn viên cũng cần tế nhị, đàng hoàng và biết tự chủ.

Trong các trường hợp cần thiết, hướng dẫn viên có thể đề nghị sẽ trao đổi sau để không làm ảnh hưởng tới hoạt động chung của đoàn lúc đó.

Sau khi đã trao đổi với khách, hướng dẫn viên có thể kiểm tra lại thông tin bằng nhiều cách: đọc những tài liệu với các nghiên cứu mới nhất có liên quan, hỏi các chuyên gia về lĩnh vực đó nhằm bổ sung, củng cố tri thức của mình, phục vụ cho việc thuyết minh tốt hơn sau này và sẵn sàng giải đáp thắc mắc của khách du lịch một cách nhanh nhất.

Hướng dẫn viên cần tiếp nhận ý kiến góp ý của khách du lịch một cách thiện chí, dù cho thông tin khách đưa ra chưa đúng, thiếu thiện ý, có chủ đích khoe khoang, đùa bỡn, châm chọc hay lăng mạ.

2.3. Kỹ năng trả lời những câu hỏi với ý đồ xấu

Trong thực tế những chuyến tham quan du lịch, một số ít du khách có sẵn những thành kiến hay nhận thức sai

lệch về một hay một số vấn đề hướng dẫn viên có đề cập tới trong bài thuyết minh. Do vậy, họ hay đặt những câu hỏi mang tính thành kiến và áp đặt, có ý đồ không tốt. Khi trả lời những câu hỏi loại này, hướng dẫn viên cần lưu ý:

Hướng dẫn viên cần bình tĩnh và nhẹ nhàng trả lời ngắn gọn, chính xác, thể hiện thái độ nghiêm túc của mình, tránh gây hiểu lầm trong đoàn khách.

Hướng dẫn viên nên sử dụng phương pháp trả lời gián tiếp vì phương pháp này vừa giúp cho khách tự so sánh với quan điểm mà mình đưa ra vừa là vũ khí tấn công lại quan điểm sai trái của đối phương.

Hướng dẫn viên cần bày tỏ sự cảm ơn

đối với khách và tùy tình thế mà tạo tình huống vui vẻ, chan hoà cùng cả đoàn.

2.4. Kỹ năng trả lời những loại câu hỏi khác

Những câu hỏi riêng tư, trong giao tiếp xã giao thường là loại câu hỏi không nên hỏi và cũng không bắt buộc phải trả lời. Tuy nhiên để không mất lòng khách và không làm cho khách rơi vào thế lúng túng, bằng sự khéo léo và hài hước của mình hướng dẫn viên có thể trả lời một cách chung chung.

Câu hỏi nào không muốn trả lời, hướng dẫn viên có thể nói “Đó là điều bí mật của tôi” kèm theo một nụ cười vui vẻ.

📷 NHỮNG ĐIỀU CẦN LƯU Ý KHI XUẤT NHẬP CẢNH TẠI CỬA KHẨU QUỐC TẾ MÓNG CÁI

Những nơi có thẩm quyền làm thủ tục xuất, nhập cảnh Trung Quốc như Đại sứ quán Trung Quốc, các công ty du lịch, các đại lý làm dịch vụ sổ thông hành, visa nhanh tại cửa khẩu Móng Cái.

Cửa khẩu Quốc tế Móng Cái
Ảnh: Nguyễn Đình Chí

Du khách có thể sử dụng giấy thông hành hoặc hộ chiếu để vào nhập cảnh Trung Quốc.

1. Thủ tục làm giấy thông hành

Đối với công dân Việt Nam đang thường trú tại Việt Nam có nhu cầu sang các thành phố của Trung Quốc tiếp giáp biên giới sẽ được cấp giấy thông hành nhập xuất cảnh. Công dân Việt Nam được sử dụng loại giấy này để qua các cửa khẩu biên giới trên bộ giữa Việt Nam và Trung Quốc với mục đích du lịch, thăm viếng. Công dân Việt Nam mang giấy thông hành này khi nhập xuất cảnh sang Trung Quốc sẽ được miễn thị thực của Trung Quốc và khi qua lại cửa khẩu sẽ được giải quyết thủ tục tương tự như thủ tục đối với người mang hộ chiếu.

Nếu xuất nhập cảnh với mục đích du lịch thì được cấp giấy thông hành có giá trị 1 lần, thời hạn 1 tháng, cấp trong thời gian không quá 2 ngày kể từ ngày nộp hồ sơ.

Trường hợp xuất nhập cảnh với mục đích thăm viếng hoặc thăm viếng kết hợp với giải quyết mục đích riêng khác được cấp giấy thông hành có giá trị nhiều lần, thời hạn 12 tháng, cấp trong

thời gian không quá 3 ngày.

Người có nhu cầu sẽ nộp hồ sơ tại phòng Quản lý xuất nhập cảnh, Công an tỉnh Quảng Ninh, Trung tâm hành chính công (hoặc qua các công ty du lịch).

Thủ tục hồ sơ gồm:

- Tờ khai đề nghị cấp giấy thông hành xuất nhập cảnh theo mẫu quy định của Cục Quản lý xuất nhập cảnh;
- Giấy Chứng minh nhân dân hoặc thẻ căn cước công dân;
- 3 tấm ảnh hộ chiếu mới chụp (cỡ 4x6 cm, mặt nhìn thẳng, đầu để trần), trong đó một ảnh dán vào tờ khai.

Lưu ý:

- Nếu thông qua công ty du lịch, dịch vụ làm giấy thông hành sẽ đỡ mất thời gian bởi công ty du lịch sẽ có trách nhiệm khai, xác nhận và hoàn thiện các thủ tục.
- Đối với trẻ em dưới 14 tuổi, tờ khai phải do bố, mẹ hoặc người đỡ đầu hợp pháp đứng khai, ký thay, nộp kèm theo bản sao giấy khai sinh.

Ưu điểm: Làm giấy thông hành mất thời gian ngắn, nhanh, tiện lợi phù hợp

với khách du lịch, thủ tục đơn giản, chi phí ít. Giá hiện tại (*thời điểm tháng 3/2019*): 230.000 – 250.000/người (*qua công ty du lịch hoặc đại lý làm dịch vụ*).

2. Thị thực vào Trung Quốc

Miễn thị thực cho người mang hộ chiếu ngoại giao, công vụ và phổ thông đi việc công (*áp dụng đối với vợ hoặc chồng, con chưa đến tuổi thành niên của họ cùng đi dùng chung một trong 3 loại hộ chiếu kể trên*), hiện nay thời gian tạm trú áp dụng là 30 ngày.

Công dân Việt Nam mang hộ chiếu phổ thông phải xin thị thực Trung Quốc trước khi nhập cảnh.

Miễn lệ phí thị thực cho thành viên gia đình (*vợ/chồng, con, bố, mẹ*) của viên chức, nhân viên hành chính kỹ thuật cơ quan đại diện ngoại giao, lãnh sự hai nước đi thăm thân nhân là viên chức, nhân viên cơ quan đại diện nước mình tại nước kia.

Thủ tục xin thị thực gồm:

Hồ sơ

- Hộ chiếu còn thời hạn trên 6 tháng;
- Tờ khai xin thị thực Trung Quốc (theo mẫu của Đại sứ quán);

- 01 ảnh 4×6 (ảnh mới chụp, không được scan, không in màu);

- Quyết định cử đi công tác của cơ quan (nếu trường hợp đi học hoặc đi công tác);

- Thư mời của đối tác bên Trung Quốc.

Lệ phí

Lệ phí thị thực bình thường trong 4 ngày làm việc là: 90 USD/khách

Lệ phí thị thực khẩn 2 – 3 ngày làm việc là 120 USD/khách

Lệ phí thị thực khẩn trong ngày: 120 USD/khách.

3. Khi cần liên hệ, xin liên hệ:

Đại sứ quán Trung Quốc tại Hà Nội

Địa chỉ: Số 46, đường Hoàng Diệu, Hà Nội

Điện thoại: (024) 3 845 3736

Fax: (024) 3 823 2826

Email: ossc@hn.vnn.vn

 Tổng Lãnh sự quán Trung Quốc tại TP. Hồ Chí Minh

Địa chỉ : Số 39 Nguyễn Thị Minh Khai, Quận 1, TP. Hồ Chí Minh

Điện thoại: (083) 822 457

Fax:(083) 8 295 009/ 8 231 142

Email: chinaconsul_hcm_vn@mfa.gov.cn

PHẦN 3

GIỚI THIỆU MỘT SỐ NỘI DUNG CƠ BẢN
VỀ CÁC ĐIỂM DU LỊCH TẠI THÀNH PHỐ MÓNG CÁI

CÁC TUYẾN DU LỊCH TẠI THÀNH PHỐ MÓNG CÁI

Theo quyết định số 1417/QĐ - UBND ngày 4/7/2014 và quyết định số 2831/QĐ -UBND ngày 31/8/2016 của UBND tỉnh Quảng Ninh công nhận 4 tuyến và 15 điểm du lịch trên địa bàn thành phố Móng Cái, chủ yếu tập trung ở các loại hình du lịch: tâm linh, mua sắm, xuất ngoại, biển đảo, nghỉ dưỡng.

👉 **Tuyến du lịch Trung tâm Thành phố Móng Cái – Bãi biển Trà Cổ:** Biểu tượng du lịch ngã ba Trà Cổ - Bình Ngọc; đình Trà Cổ; nhà thờ Trà Cổ; bãi biển Trà Cổ; chùa Xuân Lan; chùa Nam Thọ; sân golf Vĩnh Thuận; cụm thông tin cổ động biên giới Sa Vĩ

👉 **Tuyến du lịch Trung tâm thành phố Móng Cái:** Cửa khẩu quốc tế Móng

Cái, cầu Bắc Luân, cột mốc 1369; đền Xã Tắc; cầu Bắc Luân 2; cầu Ka Long và nơi thành lập Chi bộ Đảng đầu tiên tại Móng Cái; mua sắm tại các chợ, trung tâm thương mại.

👉 **Tuyến du lịch Thành phố Móng Cái – Khu di tích lịch sử Pò Hèn:** Cửa khẩu quốc tế Móng Cái, cầu Bắc Luân, cột mốc 1369; khu di tích lịch sử Pò Hèn; đền Xã Tắc; mua sắm tại các chợ, trung tâm thương mại.

👉 **Tuyến du lịch Trung tâm Thành phố Móng Cái – Đảo Vĩnh Thực:** ngọn đèn hải đăng; bãi biển đầu Đông, bãi biển bến Hèn.

Bên cạnh đó, ngày 22/1/2013 của Thủ tướng Chính phủ phê duyệt “**Quy hoạch tổng thể phát triển du lịch Việt Nam đến năm 2020, tầm nhìn đến năm 2030**”, và ngày 24/4/2019, Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch đã ký quyết định số 1501/QĐ – BVHTTDL công nhận Khu du lịch quốc gia Trà Cổ, Móng Cái. Trà Cổ là khu du lịch quốc gia đầu tiên của Quảng Ninh và là một trong 5 khu du lịch quốc gia trong toàn quốc, góp phần khẳng định, nâng cao vị thế mới,

thương hiệu mới cho du lịch Móng Cái, tạo cơ hội mới trong việc thúc đẩy thu hút đầu tư phát triển các lĩnh vực du lịch; đồng thời giới thiệu quảng bá các tài nguyên, sản phẩm du lịch biên giới đặc sắc khác biệt, hình ảnh đất nước, con người Quảng Ninh, Việt Nam nói chung, Thành phố Móng Cái nói riêng tới bạn bè, du khách trong và

ngoài nước, tạo tiền đề tích cực để bứt phá, phát triển nhanh, bền vững, đưa du lịch trở thành ngành kinh tế mũi nhọn theo đúng tinh thần Nghị quyết 08 ngày 16/01/2018 của Bộ chính trị; chương trình hành động của BCH Đảng bộ tỉnh và BCH Đảng bộ Thành phố.

MỘT SỐ BÀI THUYẾT MINH VỀ ĐIỂM DU LỊCH TIÊU BIỂU CỦA THÀNH PHỐ MÓNG CÁI

ĐIỂM 1: MŨI SA VÌ

Mũi Sa Vĩ (còn có tên gọi khác là Mũi Gót), thành phố Móng Cái. “**Sa**” nghĩa là cát, “**Vĩ**” có nghĩa là đuôi, Sa Vĩ còn gọi là đuôi cát.

 Biểu tượng ba ngọn dương gắn với hai câu thơ nổi tiếng của nhà thơ Tố Hữu “*Từ Trà Cổ rừng dương - Đến Cà Mau rừng đước*”. Ba ngọn dương với hình dáng hiên ngang, vút lên trời xanh là biểu tượng cho con người Việt Nam nói chung và các thế hệ người dân Móng Cái nói riêng dù trong hoàn cảnh nào vẫn luôn sáng ngời khí chất anh dũng, kiên trung, bất khuất. Đồng

thời, biểu tượng cũng là sự khẳng định về chủ quyền thiêng liêng của Tổ quốc.

 Cột mốc 1378: Đứng ở mũi Sa Vĩ, phóng tầm mắt ra xa, có thể nhìn thấy cột mốc 1378, cột mốc cuối cùng trên tuyến biên giới biển giữa Việt Nam và Trung Quốc;

 Cụm thông tin cổ động biên giới Sa Vĩ – được xây dựng từ 2009, hoàn thành vào tháng 10/2013, là công trình chào mừng kỷ niệm 50 năm thành lập tỉnh Quảng Ninh, với kinh phí 105 tỷ đồng. Là công trình kiến trúc văn hóa độc đáo, hấp dẫn nhất tại Thành phố Móng Cái, là mô hình “**Đầu tư công** –

quản trị tư” đầu tiên của Thành phố Móng Cái, được giao công ty TNHH Trí Lực quản lý, khai thác và phát huy hiệu quả. Tổng thể công trình là một tác phẩm nghệ thuật hội tụ đầy đủ những nét tinh hoa kiến trúc, văn hóa, lịch sử dân tộc Việt. Công trình được xây dựng trên diện tích gần 16.000m², với chiều cao 34,45m (*Trong đó: Quảng trường công trình có diện tích: 1.420m²; 8 lá dương cao 27m; bức tranh gốm có diện tích 301m², đường kính 32m, cao 6m và được ghép bằng những mảnh gốm sứ*). Năm 2020, công trình vinh dự được nhận giải thưởng sản phẩm du lịch bền vững thành thị ASEAN tại Brunei, năm 2014 được UBND tỉnh Quảng Ninh công nhận là 01 trong 15 điểm du lịch tại thành phố Móng Cái.

Tại khu dịch vụ của Cụm thông tin cổ động biên giới Sa Vĩ, mọi du khách có thể tham gia các trò chơi dân gian

như: Ném còn, kéo co, nhảy bao bố, đẩy gậy, nhảy sạp,... Và sử dụng các dịch vụ như xe đạp đôi, xem phim 5D, giải khát và thưởng thức một nét văn hóa riêng có của Móng Cái đó là “ Ẩm thực nướng”. Nét đặc biệt của dịch vụ này hiện đang rất được các gia đình lựa chọn vào dịp cuối tuần, khi mà nhịp sống công nghiệp hối hả đang cuốn mọi người vào công việc, thì đây chính là dịp để các thành viên trong gia đình quây quần, chuyện trò, chăm sóc nhau bên những món ăn đậm đà hương vị địa phương. Đặc biệt khi đến điểm cụm du lịch Sa Vĩ vào buổi tối, ta sẽ được chiêm ngưỡng một không gian hùng vĩ với hệ thống đèn chiếu sáng nghệ thuật lung linh và toàn cảnh thành phố Móng Cái về đêm hiện lên trong ánh đèn màu làm ta liên tưởng tới một lâu đài nguy nga, tráng lệ.

Cụm thông tin cổ động biên giới Sa Vĩ sẽ là địa chỉ đỏ trong hành trình khám phá, thỏa lòng mong ước được đặt chân đến Sa Vĩ của mọi du khách-mảnh đất thiêng liêng, nơi đặt nét bút đầu tiên vẽ lên bản đồ hình chữ S nước Việt Nam thân yêu!

ĐIỂM 2: ĐỀN XÁ TẮC

Tọa lạc tại bờ sông Ka Long (dòng sông nối liền hai nước Việt Nam – Trung Quốc), Đền Xá Tắc, phường Ka Long, thành phố Móng Cái được coi là “**cột mốc văn hóa**”, khẳng định chủ quyền lãnh thổ quốc gia, ghi dấu ấn lịch sử nơi ông cha ta thời trấn yên bờ cõi và khẳng định nét đặc trưng trong sinh hoạt văn hóa, tín ngưỡng của người Việt nơi địa đầu biên cương của Tổ quốc.

Đền Xá Tắc, trước kia còn có tên gọi là Đền miếu Xá Tắc Đại vương, Đền thờ thần Xá tắc. Thần chủ của đền Xá Tắc là thần Xá (thần Đất) và thần Tắc (thần Ngũ cốc). Xá có nghĩa là “mẹ đất”, vị thần lớn nhất trong năm thổ thần. Tắc là “cốc”, là loài đứng đầu trong “ngũ cốc”. Đất sinh ra muôn loài, ngũ cốc nuôi sống vạn vật nên trong ý thức con người từ nguyên thủy, những vị thần này có quyền lực vô biên và luôn che chở cho đời sống con người. Đền còn phối thờ Cao Sơn Đại Vương, Hưng

Nhượng Đại Vương Trần Quốc Tảng, các vị long thần thổ địa bản thôn và các dòng họ đã có công khai khẩn nên vùng đất này.

Tương truyền, đền Xá Tắc xưa được xây dựng ở sát bờ tây sông Thác Mang (sông Ka Long). Trải qua thời gian, bờ sông bị sạt lở, người dân trong vùng đã di chuyển Đền vào địa điểm như ngày nay.

Đền Xá Tắc được xây dựng theo hướng Nam trên một khu đất có diện tích khoảng 20,000m². Trong đó công trình đền chính có diện tích 308m² được xây dựng theo kiểu chữ “**Công**” bằng gỗ lim, tường xây gạch, mái lợp ngói vẩy với hai tầng tám mái cùng nhiều họa tiết hoa văn chạm trổ tinh xảo với các chủ đề: tùng, cúc, trúc, mai. Từ năm 2009-2019, Đền được trùng tu, tôn tạo nhiều hạng mục; hiện nay, tại đền Xá Tắc còn lưu giữ được 2 tấm bia đá cổ ghi lại sự kiện trùng tu đền năm 1879 và bài vị đá ghi danh các vị thần được thờ tại đền. Từ đó đến nay, đền Xá Tắc được người dân trong vùng thường xuyên lui tới cúng bái như một địa điểm tín ngưỡng linh thiêng. Dần dần, ngôi đền không chỉ mang ý nghĩa là một cơ sở thờ tự, một nơi thể hiện văn hóa, tín ngưỡng của người Việt mà nó còn chứa đựng một ý nghĩa to lớn

hơn. Lễ tế Xã Tắc đã vượt ra khỏi phạm vi thờ thần của một làng, hay một khu vực và trở thành ngôi đền thờ của thần non sông, đất nước đúng như ý nghĩa của cụm từ “Sơn hà, Xã tắc”.

Nghi lễ đã bị mai một từ khoảng cuối thế kỷ thứ XIII, ngày 17/3/2018 (Tức 01/2 âm lịch), lễ tế đền Xã Tắc đã được phục hồi. Năm 2020, Bộ VH-TT&DL đã xếp hạng cấp Quốc gia cho Đền Xã Tắc. Giờ đây đền Xã Tắc trở thành điểm du lịch văn hóa tâm linh không thể thiếu trong hành trình của du khách mỗi lần có dịp đến thăm Thành phố Móng Cái.

ĐIỂM 3: NƠI THÀNH LẬP CHI BỘ ĐẢNG CỘNG SẢN VIỆT NAM ĐẦU TIÊN CỦA THÀNH PHỐ MÓNG CÁI

Toạ lạc giữa trung tâm thành phố, trên con đường Hữu Nghị, phường Hòa Lạc di tích Nơi thành lập chi bộ Đảng Cộng sản Việt Nam đầu tiên của thành phố Móng Cái luôn được nhân dân các dân tộc Móng Cái trân trọng và giữ gìn.

Ngược dòng lịch sử, Cách mạng Tháng Tám thành công, ở huyện Móng Cái (nay là TP. Móng Cái), chính quyền cách mạng vừa thành lập đã phải đương đầu với nhiều thủ đoạn, âm mưu của kẻ thù là một thách thức lớn đối với phong trào cách mạng ở nơi địa đầu

Tổ quốc. Chủ tịch Hồ Chí Minh, Trung ương Đảng và Chính phủ đã quan tâm chỉ đạo lãnh đạo phong trào cách mạng ở huyện Móng Cái, tạo điều kiện đưa phong trào cách mạng của huyện phát triển.

Ngày 19-10-1946, tại số nhà 42, phố Chính (phường Hoà Lạc bây giờ) đã diễn ra Hội nghị thành lập Chi bộ Đảng Cộng sản của huyện Móng Cái theo quyết định của Liên khu uỷ 12 và Ban cán sự Đảng tỉnh Hải Ninh. Khi mới thành lập, Chi bộ Đảng Cộng sản huyện gồm 4 đồng chí, trong đó đồng chí Hoàng Giang Đông được cử giữ chức Bí thư Chi bộ. Sự kiện này đánh dấu bước phát triển quan trọng của tổ chức Đảng ở địa phương, đáp ứng yêu cầu thống nhất sự lãnh đạo của Đảng với phong trào cách mạng của nhân dân các dân tộc huyện Móng Cái.

Năm 2013, trên nền đất cũ của ngôi nhà số 42, phố chính (phường Hòa Lạc), thành phố Móng Cái đã xây dựng cụm biểu tượng để lưu niệm, ghi dấu lịch sử nơi thành lập Chi bộ Đảng Cộng sản đầu tiên của Móng Cái. Công trình được khánh thành vào dịp kỷ niệm 50 năm ngày thành lập tỉnh Quảng Ninh.

Ngày nay, di tích Nơi thành lập chi bộ Đảng Cộng sản Việt Nam đầu tiên của huyện Móng Cái là một địa chỉ đỏ trong việc giáo dục truyền thống cho các thế hệ trẻ tại Móng Cái, là điểm nhấn quan trọng trong hành trình của du khách muốn tham quan và khám phá về mảnh đất và con người nơi biên cương Tổ quốc.

👍 **Cầu Ka Long** là cây cầu duy nhất ở Việt Nam được xây dựng bằng những phiến đá tự nhiên, nguyên khối được ghép cố định để gắn kết, hoàn toàn không sử dụng bê tông, cốt thép.

Cây cầu do một nữ kiến trúc sư người Pháp thiết kế, do công nhân Việt Nam và Trung Quốc thi công từ năm 1950, đến năm 1964 thì hoàn thành; Toàn bộ cây cầu được thiết kế với 4 trụ chính, được chia ra thành 3 phần với những mái vòm hình cung rất đặc biệt... tạo sự vững chãi nhưng rất mềm mại. Trên

Cầu Ka Long về đêm
Ảnh: Phạm Hồng Long

thân cầu có dòng chữ ***"Tình hữu nghị Việt - Trung đời đời bền vững"***, được viết bằng tiếng Việt (*Phía Nam*) và tiếng Hoa (*Phía Bắc*).

Sau hơn 57 năm sử dụng, cây cầu đã được Thành phố Móng Cái nhiều lần gia cố tu bổ lại mặt cầu, trang trí hệ thống ánh sáng hiện đại, đa sắc màu tạo nên điểm nhấn lung linh, rực rỡ sắc màu mỗi khi đêm về.

ĐIỂM 4: ĐÌNH TRÀ CỔ

Đình Trà Cổ, thuộc địa phận khu Nam Thọ, phường Trà Cổ, thành phố Móng Cái. Đình được xây dựng từ thời Hậu Lê (1461), quá trình hình thành và tồn tại của đình Trà Cổ gắn liền với lịch sử hình thành và phát triển của vùng đất Trà Cổ ngày nay. Đình Trà Cổ đã trải qua nhiều lần trùng tu lớn. Trong đó lần trùng tu gần đây nhất là vào năm 2012.

Đình được xây dựng trên diện tích hơn 1000m², quay theo hướng Nam, có kiến trúc kiểu chữ đình, gồm 05 gian 02 chái bái đường và 03 gian hậu cung với kết cấu kiến trúc gỗ cổ truyền. Toàn bộ công trình được dựng lên bằng sự liên kết khung gỗ và được liên kết với nhau bởi các chốt mộng. Ngôi đình là một kiến trúc cổ bề thế, mái lợp ngói vẩy,

Nét độc đáo của lễ hội đình Trà Cổ là lễ rước thần trên biển và hội thi “Ông voi”.

Với những giá trị to lớn về kiến trúc, nghệ thuật và văn hóa, năm 1974, đình Trà Cổ đã được Bộ Văn hóa Thông tin (nay là Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch) xếp hạng là di tích kiến trúc - nghệ thuật cấp Quốc gia. Đây là di tích đầu tiên của thành phố Móng Cái được xếp hạng cấp quốc gia. Đến tháng 12/2019, lễ hội Đình Trà Cổ được xếp hạng văn hóa phi vật thể cấp Quốc gia và ngày 21/7/2020, Thành phố Móng Cái đã tổ chức Lễ đón nhận, thu hút đông đảo nhân dân và du khách tham dự.

ĐIỂM 5:

NGỌN ĐỀN HẢI ĐĂNG VĨNH THỰC

Toạ lạc đỉnh núi Đầu Tán, phía bắc xã đảo Vĩnh Thực, thành phố Móng Cái với toạ độ địa lý là 21o23'48" Vĩ độ Bắc, 107o59'30" Kinh độ Đông. Đây là ngọn

bốn góc đao cong vút như một con thuyền rẽ sóng lướt tới, tạo nên dáng vẻ thanh thoát. Đặc biệt các bức cốn ở vì kèo thể hiện đường nét chạm trổ chắc khỏe, tinh xảo và rất sống động. Mỗi bức chạm là một tác phẩm nghệ thuật đặc sắc mang dấu ấn đương thời. Đây được đánh giá là một trong những ngôi đình có quy mô đồ sộ và kiến trúc độc đáo của khu vực Đồng bằng Bắc Bộ.

Hiện nay, tại đình Trà Cổ hiện nay còn lưu giữ được nhiều hiện vật có giá trị như: 03 đỉnh hương đồng, 2 hạc cưỡi đầu rùa bằng gỗ sơn son thiếp vàng, 8 long ngai bằng gỗ của thời Nguyễn, 12 sắc phong chất liệu giấy...

Hàng năm, từ 29/5 – 3/6 ÂL, tại đình Trà Cổ diễn ra nhiều hoạt động lễ hội truyền thống. Đây là một lễ hội có quy mô lớn, tiêu biểu cho loại hình lễ hội dân gian trên địa bàn thành phố Móng Cái nói riêng và của cả nước nói chung.

Hải đăng Vĩnh Thực
Ảnh: Phạm Trường Thi

đền hải đăng quốc tế do Việt Nam xây dựng và quản lý nằm ở vị trí đầu tiên trên đường biên giới biển của Tổ Quốc (là ngọn hải đăng nằm ở vị trí đầu tiên trong tổng số 92 ngọn hải đăng trải dài ven biển, trên các đảo và quần đảo của Tổ quốc).

Là một công trình xây dựng mang phong cách kiến trúc Pháp theo kiểu cổ gồm hai khối riêng biệt nhưng được kết hợp rất hài hoà.

Hải đăng có chiều cao tính từ chân móng lên đỉnh tháp đèn là 18m, còn chiều cao tháp đèn tính từ mặt nước biển lên đỉnh tháp là 86m. Với chiều

cao tâm sáng là 84,5m, vào ban đêm hải đăng Vĩnh Thực phát ra ánh sáng trắng chớp đơn chu kỳ 5s phạm vi chiếu sáng 360o với tầm hiệu lực ánh sáng là 21 hải lý. Được đưa vào sử dụng từ năm 1962, Ngọn Hải đăng Vĩnh Thực luôn hoàn thành sứ mệnh của mình.

Đứng trên đỉnh cao của Hải đăng, phóng tầm mắt ra xa ta có thể bao quát được cả một vùng biển Đông rộng lớn của Tổ quốc; Một cảm giác vô cùng mới lạ, cảm giác thiêng liêng như được trở về nhà. Hòa quyện với sắc xanh của phong cảnh thiên nhiên hùng vĩ và những bãi cát trắng trải dài trên nền biển xanh lục, ngọn Hải đăng nơi đầu sóng, ngọn gió tạo nên bức tranh cực kỳ nên thơ, lãng mạn.

ĐIỂM 6: BÃI BIỂN ĐẦU ĐÔNG

Bãi biển Đầu Đông có chiều dài 5,5km, đây là một điểm nhấn thuộc tuyến du lịch TP Móng Cái – đảo Vĩnh Thực. Bãi biển này còn giữ nguyên được vẻ đẹp hoang sơ, được ví như đầu của con rồng, với dải cát trải dài đa sắc (trắng, vàng, nâu), mịn và thoải. Làn nước trong xanh được bao bọc bởi rừng phi lao xanh ngút ngàn tầm mắt (được ví như miệng rồng), bắt đầu là hòn núi cao (mũi rồng) và các viên sỏi trắng

tròn nằm rải rác phía chân núi được ví như những chiếc răng rồng.

Bãi biển Đầu Đông có các dịch vụ ăn uống, vui chơi, nghỉ dưỡng, kết hợp với các điểm du lịch cộng đồng (homestay). Ở đây có 16 hộ dân tham gia dịch vụ homestay với tổng số 50 phòng cho khách thuê kết hợp với dịch vụ cho thuê thuyền để đánh lưới, câu cá...

Ngoài ra, một điểm khá ấn tượng nữa

khi đến với Đầu Đông, đây là nơi sinh sống của một cộng đồng người dân có cùng một dòng họ, vẫn giữ được nét văn hóa bản địa đặc sắc, những ngôi nhà truyền thống còn nguyên vẹn, các bức họa tái hiện đời sống cư dân vùng biển... là điểm tham quan khá thú vị với du khách.

Bãi tắm cách trung tâm xã khoảng 2,3km, cách điểm du lịch cộng đồng homestay khoảng 3km... rất thuận tiện cho việc đi lại, tham quan.

Bãi biển Bển Hèn
Ảnh: Ngô Huy Hòa

ĐIỂM 7: BÃI BIỂN BỂN HÈN

Bãi biển Bển Hèn (xã Vĩnh Trung, TP Móng Cái) có chiều dài khoảng 3km với bãi cát rộng lớn, cát trắng pha vàng, mịn, nước biển trong xanh. Điểm đặc biệt là bãi Bển Hèn còn giữ nguyên được vẻ hoang sơ, trong lành của bãi

biển giữa trùng khơi. Bãi được bao bọc bởi rừng phi lao xanh cao vút. Những vạt rừng dừa dại, xương rồng và cây muống biển vẫn ra hoa, kết trái khi vào mùa. Nhìn từ trên cao, Bển Hèn như một cung đàn mềm mại ôm trọn lấy xã đảo Vĩnh Trung.

Với lợi thế đó, bãi biển là điểm được chọn để tổ chức các dịch vụ ăn uống, vui chơi, nghỉ dưỡng gắn với tham quan bến cảng, khu nuôi trồng thủy sản... Bến Hèn cũng là nơi du khách có thể trải nghiệm, giao lưu và hòa mình với cuộc sống ngư dân, tham gia đánh bắt hải sản và thưởng thức ngay trên bãi biển.

Hiện nay, giao thông đến xã đảo Vĩnh Trung đã khá thuận tiện. Du khách có thể đi tàu cao tốc từ Mũi Ngọc, đến trung tâm xã Vĩnh Trung, đi xe điện theo tuyến tham quan mất khoảng 15-20 phút là tới bãi biển. Bãi biển cũng gần các điểm ăn uống, khu du lịch cộng đồng homestay của người dân trên đảo.

Các đặc sản trên đảo, chủ yếu là những sản vật được sản xuất tại chỗ dựa trên điều kiện tự nhiên, mang đậm bản sắc địa phương của đảo: Rau xanh, tỏi, khoai lang; các loại hải sản như: tôm, ngao, nghẹ, cua, ốc, sứa, nhất là cá biển; Các động vật: lợn gà, vịt, ngan,... rất rẻ và có hương vị thơm ngon đặc trưng.

Trong Quy hoạch phát triển du lịch tỉnh Quảng Ninh, và Quy hoạch phát triển Khu KTCK Móng Cái đến năm 2020, tầm nhìn đến năm 2030, theo đó, Đảo Vĩnh Thực được định hướng phát

triển loại hình sản phẩm du lịch biển và nghỉ dưỡng; các dự án Đường giao thông xuyên đảo; dự án khu du lịch cao cấp đạt chuẩn quốc tế; cáp treo ra Đảo...sẽ tạo ra nhiều sản phẩm, dịch vụ phục vụ, thu hút du khách.

ĐIỂM 8: CỬA KHẨU QUỐC TẾ MÓNG CÁI

Cửa khẩu Quốc tế Móng Cái là một trong những cửa khẩu giao thương biên giới với Trung Quốc được xây dựng đầu tiên của nước ta. Khu cửa khẩu hiện nay, gồm tổng thể không gian với diện tích là 1.587 ha, bao gồm ba công trình chính: Nhà cửa khẩu Quốc tế Bắc Luân, cầu Bắc Luân và cột mốc 1369.

👍 **Nhà cửa khẩu Quốc tế Bắc Luân:** được đầu tư xây dựng năm 1991, với tổng diện tích khuôn viên là 9.478m². Ngày 10/9/2007, Nhà kiểm soát cửa khẩu Bắc Luân được Tỉnh đầu tư, nâng

Cửa khẩu Quốc tế Móng Cái
Ảnh: Tân Thăng

cấp với tổng giá trị đầu tư là 19.686 triệu đồng. Từ năm 2016, cửa khẩu Quốc tế Móng Cái tiếp tục được Trung ương cấp vốn đầu tư cải tạo, mở rộng với tổng kinh phí trên 150 tỷ đồng.

Nhà cửa khẩu Quốc tế Bắc Luân gồm hai tầng. Tầng 1 chia làm ba khu vực: Khu vực chính giữa là trạm cân điện tử và lối cho xe qua lại. Khu vực bên trái (từ ngoài nhìn vào) là cửa nhập. Khu vực bên phải là cửa xuất. Mỗi cửa có 06 luồng kiểm soát xuất nhập cảnh và các bục làm việc của các lực lượng chức năng. Tầng hai là văn phòng làm việc của các ngành chức năng và đây chuyên làm việc hải quan, phòng đối ngoại chung của các lực lượng tại cửa khẩu.

👉 **Cột mốc 1369:** Là cột mốc đầu tiên được cắm trên biên giới đất liền phân giới, cắm mốc giữa Việt Nam và Trung Quốc (trên tổng số 1400 cột mốc dọc theo 1350 Km chiều dài biên giới bộ).

Mốc 1369 là mốc đại, được khởi công xây dựng vào hồi 14h, ngày 11/12/2001. Mốc được làm bằng đá hoa cương, cao 2,2m (kể cả phần đế), chân mốc rộng 90cm, thân mốc rộng 50cm.

Lễ khánh thành cột mốc 1369 vào hồi 10h 40 phút, ngày 27/12/2001. Việc cắm thành công đã mở đầu cho giai đoạn phân giới cắm mốc đầy khó khăn và phức tạp kéo dài gần 9 năm (mốc cuối cùng 1378 kết thúc quá trình phân giới cắm mốc trên toàn tuyến cũng được cắm tại Móng Cái - Quảng Ninh vào tháng 11/2009).

👉 **Nhà lưu niệm Bác Hồ:** Sinh thời chủ tịch Hồ Chí Minh đã 09 lần về thăm Quảng Ninh, Móng Cái đã vinh dự được đón Bác về thăm 02 lần vào năm 1960 và 1961

Ngày 19/2/1960, Đảng bộ, nhân dân tỉnh Hải Ninh (nay là TP Móng Cái) vinh dự được đón Bác Hồ về thăm. Trong thời gian thăm và làm việc tại Hải Ninh, Bác Hồ đã thăm Hợp tác xã nông nghiệp Soáy Nguồn, lâm trường Đoàn

Tĩnh, Trường Thanh niên Cờ Đỏ, Trường cấp I, II Móng Cái. Bác đã gặp gỡ, nói chuyện với đồng bào các dân tộc, bộ đội, công an, dân quân và cán bộ, các cháu thanh niên và nhi đồng. Trong buổi nói chuyện với đồng bào các dân tộc của Hải Ninh, Bác đã nhắc đến hai nhiệm vụ chiến lược của toàn Đảng, toàn dân ta trong giai đoạn này là xây dựng Chủ nghĩa xã hội ở miền Bắc và đấu tranh thống nhất nước nhà. Bác cũng nhấn mạnh: “Tĩnh Hải Ninh có nhiều dân tộc, đã sẵn có truyền thống đoàn kết nay càng đoàn kết hơn nữa. Đoàn kết dân tộc, đoàn kết lương giáo, đoàn kết Việt - Trung. Đoàn kết là sức mạnh, có sức mạnh đoàn kết thì làm gì cũng thành”. Đặc biệt, trong bộ trang phục kaki trắng quen thuộc, Chủ tịch Hồ Chí Minh dẫn đầu một đoàn cán bộ đi qua cầu Bắc Luân, để sang thăm nhân dân Đông Hưng (*Trung Quốc*). Sự kiện đặc biệt này mãi mãi là một ngày lịch sử không thể quên đối với nhân dân Hải Ninh (*nay là Thành phố Móng Cái*). Để ghi nhớ, Thành phố Móng Cái đã xây dựng và tổ chức khánh thành Nhà lưu niệm Bác Hồ tại cửa khẩu Quốc tế Móng Cái vào dịp kỷ niệm 129 năm ngày sinh của Bác (*ngày 19/5/2019*).

Đối với mỗi người dân Móng Cái, những lời căn dặn, động viên, nhắc nhở của Người khi về thăm vẫn còn nguyên giá trị, luôn là kim chỉ nam, là hành trang cho thế hệ cán bộ, đảng viên, quân và nhân dân TP Móng Cái trong mọi thời kỳ cách mạng đã qua, hôm nay và mãi mãi về sau. Đảng bộ, chính quyền và nhân dân các dân tộc trên địa bàn Thành phố luôn đồng lòng, quyết tâm thực hiện lời căn dặn và Di chúc thiêng liêng của Chủ tịch Hồ Chí Minh, tiếp tục đẩy mạnh việc học tập và làm theo tấm gương đạo đức của Bác, nỗ lực triển khai có hiệu quả các chương trình phát triển kinh tế xã hội, nâng cao hơn nữa đời sống vật chất tinh thần cho nhân dân, xây dựng TP Móng Cái ngày càng giàu đẹp, hiện đại, văn minh.

👉 **Cầu Bắc Luân:** Cầu Bắc Luân là cây cầu nối liền hai Cửa khẩu quốc tế Móng Cái (*Việt Nam*) và Cửa khẩu Bắc Luân (*Trung Quốc*).

Năm 1898, cây cầu được khởi công xây dựng có chiều dài 118m và đã trải qua nhiều lần trùng tu (*Năm 1957; năm 1992 và gần nhất là năm 2017*).

Ngày 19/2/1960, chủ tịch Hồ Chí Minh đã có chuyến tới thăm Đảng bộ, nhân

dân Móng Cái và sang thăm nhân dân Đông Hưng (*Trung Quốc*).

Tiếp giáp với thành phố Đông Hưng (*Trung Quốc*). Cửa khẩu Quốc tế Móng Cái có vị trí quan trọng bậc nhất của cả nước trong việc giao lưu kinh tế với Trung Quốc và các nước khác trong khu vực qua biên giới phía Bắc Việt Nam. Cửa khẩu Quốc tế Móng Cái đã thực sự góp phần vào việc phát triển kinh tế-xã hội, giữ vững an ninh, quốc phòng, đáp ứng nhu cầu giao lưu cũng

như hợp tác thương mại, xuất nhập khẩu, du lịch giữa hai tỉnh biên giới Việt Nam – Trung Quốc.

ĐIỂM 9: KHU DI TÍCH LỊCH SỬ PÒ HÈN

Khu di tích lịch sử Pò Hèn là nơi ghi lại những giây phút chiến đấu anh dũng, hào hùng của quân và dân ta, trận chiến bảo vệ chủ quyền thiêng liêng của Tổ quốc. Ngày 17/2/1979 đã đi vào lịch sử Việt Nam như một khúc ca bi tráng về tinh thần anh dũng, bất khuất, kiên trung của những người con

Khu di tích lịch sử Pò Hèn
Ảnh: Nguyễn Tiến

nơi địa đầu đã không tiếc máu xương, sẵn sàng hi sinh để bảo vệ chủ quyền biên giới của dân tộc.

Trong cuộc chiến đó, 73 chiến sỹ đã anh dũng hy sinh để bảo vệ toàn vẹn chủ quyền lãnh thổ, biên giới thiêng liêng của Tổ quốc. Tiêu biểu phải kể đến đó là: Trung Úy đồn phó Đỗ Sỹ Hòa, tuy bị thương vẫn không rời trận địa, chiến đấu đến hơi thở cuối cùng; Chiến sỹ Nông Văn Điều - Người đã phát hiện ra địch sớm nhất và tiên phong chiến đấu với quân địch khi chúng mới bắt đầu tấn công vào cổng đồn; Chiến sỹ Hoàng Văn Túc đã kiên cường chiến đấu đến khi hết đạn lại đến chốt khác của đơn vị để chiến đấu và hi sinh trong tư thế đang chiến đấu; Hoàng Thị Hồng Chiêm - Người con gái dũng cảm của Móng Cái - Cô nhân viên thương nghiệp Hải Ninh đã anh dũng hi sinh để bảo vệ mảnh đất quê hương, bảo vệ biên cương Tổ quốc Việt Nam... Với những thành tích xuất sắc trong cuộc đấu tranh bảo vệ Tổ Quốc, ngày 19/12/1979, cán bộ, chiến sĩ Đồn biên phòng 209 Pò Hèn đã được Chủ tịch nước CHXHCN Việt Nam phong tặng danh hiệu Anh hùng lực lượng vũ trang nhân dân..

Sau sự kiện tháng 2/1979, Đồn 209 Pò Hèn chuyển đi xây dựng ở địa điểm mới. Khu tưởng niệm liệt sỹ Pò Hèn, được khởi công tôn tạo vào ngày 19/5/2010, nhân kỷ niệm 110 năm ngày sinh nhật của Bác và được khánh thành vào ngày 10/1/2011; Là công trình được huy động XHH 100%, do Bộ chỉ huy BP Tỉnh Quảng Ninh làm chủ đầu tư, với sự hiến tặng kinh phí, cơ sở vật chất của các tập thể, đơn vị, cá nhân ở khắp mọi miền đất nước với tấm lòng tri ân sâu sắc.

Đài tưởng niệm quay mặt về hướng Bắc, với tổng diện tích khuôn viên là 86.304m², gồm các hạng mục công trình chính là: đài tưởng niệm, đỉnh hương, nhà bia, sân khu tưởng niệm và vườn cây ; cao 16 mét được xây dựng bằng chất liệu bê tông cốt thép, ốp đá trắng. Hai bên là hai nhà bia, bên trong có đặt một tấm bia làm bằng đá xanh nguyên khối khắc tên 86 liệt sỹ là bộ đội biên phòng Đồn 209 Pò Hèn, nhân viên thương nghiệp và công nhân lâm trường Hải Sơn.

Hàng năm, vào các dịp Lễ, Tết, ngày kỷ niệm, ngày truyền thống và nhân dịp tổ chức các sự kiện chính trị của địa phương, các hoạt động "*Tri ân các anh*

hùng liệt sỹ” được tổ chức tại đây.

Khu di tích lịch sử Pò Hèn không chỉ là bằng chứng lịch sử về tinh thần, ý chí quyết tâm, sự chiến đấu dũng cảm, ngoan cường quyết tâm bảo vệ chủ quyền từng tấc đất thiêng liêng nơi biên giới của Tổ quốc, của tập thể cán bộ, chiến sĩ Đồn Biên Phòng 209 Pò Hèn, của tập thể cán bộ, nhân viên Lâm Trường và nhân dân nơi đây. Đây còn là một địa chỉ đỏ để giáo dục truyền thống yêu nước nơi biên giới.

Di tích được xếp hạng cấp tỉnh theo Quyết định số 178/QĐ-UBND ngày

23/01/2014 và được giao cho Đồn biên phòng Pò Hèn trực tiếp quản lý. Hiện nay, Thành phố Móng Cái đang lập hồ sơ đề xuất xếp hạng cấp quốc gia Khu di tích lịch sử Pò Hèn.

ĐIỂM 10: CHÙA NAM THỌ

Chùa Nam Thọ (có tên gọi khác là *Vạn Linh Khánh Tự*), thuộc khu Nam Thọ, phường Trà Cổ là một trong những di tích có giá trị tiêu biểu của thành phố Móng Cái, được Bộ Văn hóa Thông tin xếp hạng là di tích nghệ thuật cấp Quốc gia năm 1999.

Chùa Nam Thọ
Ảnh: Vũ Đức Hải

Theo bài minh trên chuông đồng đúc lại, Chùa có từ Thiệu Trị thứ 3 (1843), vào năm Cảnh Thịnh thứ 15 triều vua Lê Hiển Tông (1754).

Chùa Nam Thọ được xây dựng quay về hướng Bắc, với kết cấu kiểu chữ Hồi mang ý nghĩa là sự hội tụ của các dòng nước. Đó cũng là lý giải cho tên chữ của chùa: Vạn Linh Khánh (*Sự linh thiêng, tốt lành*).

Chùa Nam Thọ gồm các công trình chính: Tam quan, Nhà Tổ, Nhà Mẫu, Nhà Khách ; đã nhiều lần được trùng tu, dấu ấn thời Lê không còn nữa. Nhưng tại đây vẫn còn lưu giữ được một hệ thống tượng gồm 53 pho tượng cổ. Đáng chú ý nhất là 4 pho tượng Thích Ca sơ sinh, 2 pho tượng Quan Âm Tống tử và 2 pho tượng Tam thế nhỏ mang đậm bản sắc văn hóa của dân tộc Việt Nam. Cũng chính vì thế, nơi đây là một **“bảo tàng điêu khắc cổ”** thu nhỏ của vùng Đông Bắc Việt Nam.

Một nét đặc biệt nữa của chùa Nam Thọ mà ít có di tích nào có được, đó là rừng cây cổ thụ phía sau chùa.

Không chỉ là địa điểm sinh hoạt văn hóa, tín ngưỡng của nhân dân địa phương, chùa Nam Thọ còn là một di tích lịch sử văn hóa gắn liền với quá

trình đấu tranh bảo vệ tổ quốc và xây dựng đất nước của nhân dân ta. Vào năm 1905, Phan Bội Châu trên đường đi Trung Quốc để sang gặp gỡ các nhà cách mạng Nhật Bản, Trung Quốc để nghị họ hỗ trợ cho phong trào Đông Du. Trong một lần bị giặc truy đuổi, ông đã ẩn náu tại chùa Nam Thọ và được nhân dân cứu mang, giúp đỡ. Trong hai cuộc kháng chiến chống Thực dân Pháp và Đế quốc Mỹ xâm lược, chùa là nơi tích trữ lương thực, nuôi giấu cán bộ cơ sở, cất giấu tài liệu cách mạng và là nơi tiễn đưa hàng ngàn con em địa phương lên đường tham gia kháng chiến.

Năm 2014, UBND tỉnh Quảng Ninh đã ký quyết định phê duyệt dự án tu bổ, tôn tạo, phục hồi di tích chùa Nam Thọ với tổng mức vốn đầu tư huy động xã hội hóa trên 12 tỷ đồng.

Nằm ở vị trí quan trọng nơi địa đầu tổ quốc, chùa Nam Thọ cũng như các công trình kiến trúc nghệ thuật và văn hóa khác của thành phố Móng Cái là “cột mốc” vững bền khẳng định chủ quyền lãnh thổ quốc gia, khắc ghi dấu ấn lịch sử và mang đậm những nét văn hóa đặc trưng của dân tộc Việt Nam tại vùng biên cương của Tổ quốc./.

ĐIỂM 11: CHÙA XUÂN LAN

Chùa Xuân Lan, thuộc xã Hải Xuân, thành phố Móng Cái. Được Bộ Văn hóa Thông tin xếp hạng là di tích nghệ thuật cấp Quốc gia năm 1999.

Chùa Xuân Lan được xây dựng từ thế kỷ XVIII theo hướng Nam, trên một vị trí đất cao với tổng diện tích khuôn viên là 1.500m². Vị trí của Chùa nằm trên trán con rồng và mắt rồng chính là hồ nước phía trước cửa chùa. Năm 2016, chùa Xuân Lan được tỉnh phê duyệt tu bổ, tôn tạo.

Theo Hồ sơ khoa học xếp hạng di tích, Chùa Xuân Lan có tên chữ là “Linh

Quang Cổ Tự”. Tên gọi Xuân Lan được lấy theo tên của làng (Xuân Lạn), mang ý nghĩa là sự sáng lạn của mùa xuân. Ngoài ra, chùa Xuân Lan còn có tên gọi khác là chùa Đá, do chùa được xây dựng chủ yếu bằng các cấu kiện đá tự nhiên, nguyên khối lấy từ núi Tổ chim. Ngoài nghệ thuật kiến trúc đá, tại chùa Xuân Lan còn lưu giữ được những mảng chạm khắc gỗ có giá trị. Sự kết hợp khéo léo giữa hai chất liệu gỗ và đá đã tạo nên sự vững bền cho bộ khung chịu lực. Đây được đánh giá là một thành tựu trong lĩnh vực xây dựng thời bấy giờ.

Bên cạnh nét độc đáo về kiến trúc,

chùa Xuân Lan hiện nay vẫn còn lưu giữ được một hệ thống tượng có hàng trăm năm tuổi. Hình dáng và cách bài trí tượng phật tại đây mang đậm nét văn hóa thuần Việt. Trong đó, tiêu biểu nhất là một số bức tượng như: tượng Thích Ca, hai pho tượng Tam Thế (Vị Lai và Quá Khứ), bộ tượng Di Đà Tam Tôn, tượng A Di Đà phát quang...

Trong chùa còn đặt tảng đá thờ phụng như một vật thờ rất linh thiêng.

Trong các cuộc kháng chiến chống Pháp, chùa Xuân Lan là nơi hội tụ các tầng lớp yêu nước và là nơi diễn ra nhiều sự kiện chính trị quan trọng của địa phương. Đây từng là nơi nuôi giấu cán bộ cách mạng và cũng là nơi trú quân của một Tiểu đoàn Đệ tứ chiến khu Đông Triều do Đ/c Nguyễn Khuyến chỉ huy. Sau năm 1945, dưới sự truy sát gắt gao của Thực dân Pháp và bọn địa chủ cường hào trong vùng, ngôi chùa vẫn là nơi hoạt động của các Phật tử yêu nước, nơi quy tụ của phong trào yêu nước trong vùng. Năm 1946, lá cờ Tổ quốc đã được ông Nguyễn Văn Sáu (Thôn Hồ Nam, xã Hải Xuân) kéo lên ngay trên nóc chùa. Cùng năm này, tại chùa Xuân Lan phật tử và nhân dân sống quanh khu vực đã tổ chức lễ tế

cờ để diệt quân Pháp và bè lũ tay sai. Trong cuộc kháng chiến chống Mỹ cứu nước, Chùa là nơi đưa tiễn hàng ngàn con em địa phương lên đường nhập ngũ, tham gia chiến đấu để bảo vệ Tổ quốc.

Chùa Xuân Lan mang nét đặc trưng của Phật giáo thuần Việt; cùng với đình Trà Cổ, chùa Nam Thọ, đền Xã Tắc đã tạo thành những **“cột mốc văn hóa”** vững chắc nơi địa đầu biên cương của Tổ quốc.

ĐIỂM 12: SÂN GOLF VĨNH THUẬN

Sân golf Vĩnh Thuận được xây dựng từ năm 2004, bắt đầu hoạt động từ 02/01/2008, kinh phí đầu tư trên 400 tỷ đồng; nằm ngay trung tâm khu du lịch Trà Cổ, xây dựng theo tiêu chuẩn quốc tế, chạy dọc theo bờ biển dài 3km, là sân Golf quốc tế đầu tiên gần biên giới

và gần biển nhất ở Việt Nam, mang đến một sản phẩm du lịch hoàn toàn mới và hấp dẫn tại Thành phố Móng Cái.

Sân Golf tiêu chuẩn quốc tế, có đường bóng 18 lỗ phong cách links; 72 gậy với tổng chiều dài đường bóng là 7204 Yards; sân cỏ rộng với diện tích 2.000.000m².

Vị trí sát bờ biển đã tạo cho sân Golf nhiều nét đặc trưng không nơi nào có được: đó là có hướng gió luôn thay đổi, độ khó cao và mang tính thách thức lớn, tạo sự hấp dẫn và hứng khởi cho các golf thủ chinh phục.

Từ khi đi vào hoạt động, sân Golf Vĩnh Thuận không chỉ đón khách đến chơi golf mà hàng năm còn tổ chức các giải thi đấu quốc tế, tập hợp nhiều golf thủ trong nước và quốc tế đến đua sức.

ĐIỂM 13: NHÀ THỜ TRÀ CỔ

Nhà thờ Trà cổ còn có tên gọi khác là nhà thờ Tràng Lộ. Tên gọi này xuất phát từ địa danh nơi nhà thờ được xây dựng (khu Tràng Lộ, phường Trà Cổ, thành phố Móng Cái). Đây là một trong những công trình kiến trúc tôn giáo của đạo Thiên chúa có quy mô và được mệnh danh là một trong những nhà thờ có kiến trúc đẹp nhất Việt Nam.

Phối cảnh nhà thờ TràCổ đang được xây dựng

Ảnh: Nhà thờ TràCổ

Nhà thờ Trà Cổ được xây dựng vào năm 1880. Đến năm 1979, do sự tàn phá của chiến tranh, nhà thờ đã bị hư hỏng. Năm 1995, nhà thờ Trà Cổ đã được nhân dân đóng góp trùng tu tôn tạo lại. Đến năm 2017, để đáp ứng nguyện vọng của các giáo dân, nhà thờ Trà Cổ đã được UBND tỉnh Quảng Ninh đồng ý cho xây dựng lại.

Nhà thờ trước đây có diện tích 12.187,8m², quay về hướng Nam, được xây dựng theo lối kiến trúc Gotex với nhiều mái vòm nhọn, hướng lên bầu trời. Mặt trước nhà thờ được thiết kế nhô lên với tháp chuông cao vút (36m), mái tôn nhọn, khung cửa hình vòm. Hai bên mái được gắn nhiều bức phù điêu với họa tiết hoa văn uốn lượn.

Bên trong giáo đường được thiết kế hài hòa với hoa văn trang trí điêu khắc trên gỗ mang dáng dấp của nền văn hóa bản địa. Giáo đường được thiết kế với 02 phần chính: Phía trên là cung thánh gồm 01 gian hậu cung và 03 gian tiền đường. Phía dưới là khu vực cầu kinh. Hai bên mặt trong của giáo đường có gắn 14 đàng thánh giá, miêu tả về cuộc đời của chúa Jesu. Tại đây còn lưu giữ được một quả chuông đồng có niên đại trên 80 năm tuổi.

Hiện nay, nhà thờ Trà Cổ là nơi sinh hoạt tôn giáo thường xuyên của trên 200 hộ với khoảng 1100 giáo dân. Cùng với những công dân sống trên địa bàn phường, các giáo dân Trà Cổ cũng đang ra sức xây dựng phong trào

Biểu tượng du lịch ngã ba Trà Cổ - Bình Ngọc
Ảnh: Nguyễn Đình Chí

giáo dân bảo vệ an ninh biên giới, bảo vệ tổ quốc, bảo vệ chủ quyền thiêng liêng của dân tộc.

ĐIỂM 14: BIỂU TƯỢNG DU LỊCH NGÃ 3 TRÀ CỔ - BÌNH NGỌC

Biểu tượng du lịch ngã 3 Trà Cổ - Bình Ngọc được UBND tỉnh Quảng Ninh đầu tư xây dựng từ năm 2010-2012 với tổng số vốn gần 15 tỷ đồng.

Với vị trí nằm tại ngã ba của tuyến đường từ Trung tâm thành phố ra Khu du lịch Trà Cổ và Bình Ngọc. Trên khu vực có tổng diện tích là 1,65ha, bao gồm các hạng mục : cụm biểu tượng, lối dạo, hồ sen ...

Cụm biểu tượng là một công trình kiến trúc - điêu khắc bằng đá nguyên khối có kiến trúc đẹp, hiện đại với nhiều hình ảnh, họa tiết, hoa văn nghệ thuật được chạm khắc cầu kỳ mang đậm bản sắc văn hóa dân tộc, là điểm dừng chân ấn tượng cho du khách trong hành trình tham quan, du lịch, nghỉ dưỡng của mình tại Thành phố địa đầu Tổ quốc.

ĐIỂM 15: ĐIỂM DU LỊCH TRUNG TÂM THƯƠNG MẠI

Điểm du lịch thương mại nằm ở khu trung tâm của thành phố thuộc Phường Trần Phú, thành phố Móng Cái, bao gồm hệ thống các chợ trung

Chợ Trung tâm Móng Cái
Ảnh: Tấn Thăng

tâm, chợ 2, chợ 3, chợ Togi và các trung tâm thương mại (Plaza, Vinh Cơ, Đồng Thăng), chợ đêm, phố đi bộ ... ;

Nổi bật trong hệ thống trung tâm thương mại là Chợ Trung tâm Móng Cái (hay còn gọi là Chợ 1), với tổng diện tích sàn là 20.244m², gồm 4 tầng nhà, gần 1000 gian hàng kinh doanh, đa dạng các mặt hàng sẽ là địa điểm thỏa mãn mọi nhu cầu về thời trang cho mọi lứa tuổi. Sự khác biệt ở đây là chợ chỉ hoạt động từ 7h30 – 12h30 hàng ngày và do người Trung Quốc bán hàng.

Bên cạnh đó, Điểm điểm du lịch thương mại Móng Cái còn được đánh giá rất cao về an ninh, trật tự và chất lượng dịch vụ phục vụ du khách.

ĐIỂM 16. DI TÍCH LƯU NIỆM BÁC HỒ TẠI PHƯỜNG TRÀ CỔ, THÀNH PHỐ MÓNG CÁI NĂM 1961

Di tích lưu niệm sự kiện Bác Hồ phường Trà Cổ, thành phố Móng Cái là địa điểm lưu lại sự kiện năm 1961 Chủ tịch Hồ Chí Minh đã về thăm Trà Cổ, Móng Cái. Nằm trong quần thể di sản văn hóa thành phố Móng cái, di tích là một địa chỉ đỏ, địa chỉ văn hóa, một nơi giáo dục về tấm gương đạo đức Hồ Chí

Minh cho các thế hệ người Móng Cái nói riêng và Quảng Ninh nói chung.

Ngày 8/5/1961, trên đường ra thăm đảo Cô Tô, chủ tịch Hồ Chí Minh dừng chân, nghỉ lại và thăm hỏi nhân dân xã Trà Cổ (nay là phường Trà Cổ). Tại đây, ngay khi đặt chân xuống máy bay, người đã đến thăm HTX đánh cá Ba Thu, lúc đó đang đánh cá trên bãi biển. Bác ân cần hỏi thăm cuộc sống và công việc sản xuất của các ngư dân. Đồng thời, cũng không quên nhắc nhở ngư dân phải hăng hái tham gia sản xuất, bảo vệ vùng biển nơi địa đầu của Tổ quốc. Trong buổi gặp gỡ nhân dân Trà Cổ, Bác đã ân cần hỏi thăm tình hình sản xuất và đời sống của nhân dân. Người nhắc nhở nhân dân các dân tộc Trà Cổ phải tích cực trồng cây, chắn gió, giữ cát, làm cho Trà Cổ ngày càng đẹp và sớm trở thành khu nghỉ mát xanh, sạch, đẹp.

Nói chuyện với cán bộ, Bác yêu cầu cán bộ phải gương mẫu trong lao động và công tác, gương mẫu trong việc đoàn kết Việt - Hoa, đoàn kết lương giáo. Đồng thời, Chủ tịch Hồ Chí Minh còn phát động nhân dân trồng dâu, nuôi tằm lấy tơ để dệt lưới đánh cá, dệt vải mặc.

Cũng trong dịp này, Bác Hồ đã đến thăm, tặng chăn và nhận Ông Nguyễn Văn Chiêm - giáo dân 105 tuổi làm anh nuôi.

Sự kiện Bác Hồ về thăm và trò chuyện với cán bộ và nhân dân các dân tộc Trà Cổ là một sự kiện có ý nghĩa quan trọng, góp phần cổ vũ, động viên, khích lệ nhân dân trong xã hăng hái tham gia lao động sản xuất, hoàn thành kế hoạch 5 năm (1961-1965).

Chuyến thăm của Bác tới xã Trà Cổ không chỉ tạo ra những chuyển biến tích cực về mặt kinh tế, mà còn đem đến những thay đổi lớn lao về mặt xã hội. Thực hiện chính sách tôn giáo của

Đảng, Chính phủ và những lời căn dặn của chủ tịch Hồ Chí Minh, cấp ủy, chính quyền và nhân dân xã Trà Cổ đã quan tâm đến công tác tuyên truyền, giác ngộ quần chúng giáo dân và đồng bào các dân tộc thiểu số, đoàn kết lương giáo trong cộng đồng.

Nhà bia ghi dấu sự kiện Bác Hồ về thăm Trà Cổ được khởi công xây dựng từ năm 2004, phía trước khuôn viên khách sạn Trà Cổ (*Nơi Bác Hồ nghỉ lại và có buổi trò chuyện với cán bộ, nhân dân Trà Cổ*) trên một khu đất có diện tích 200m². Phía trước nhìn ra bãi biển Trà Cổ, phía sau là khách sạn Trà Cổ.

Tại đây được đặt một văn bia làm bằng đá nguyên khối Thanh Hóa cao 2,1m; rộng 1,2m; bề dày 0,2m.

Mặt trước văn bia có ghi: ***"Nơi đây ngày 8-5-1961, Bác Hồ kính yêu đã về thăm nhân dân và cán bộ Trà Cổ"***. Mặt sau văn bia ghi: ngày khởi công: 19/5/2004; Ngày khánh thành: 02/9/2004.

Ngày 16/01/2017, Di tích đã được UBND tỉnh Quảng Ninh ra quyết định số 188/QĐ-UBND xếp hạng là di tích lịch sử cấp Tỉnh.

ĐIỂM 17. NHÀ LƯU NIỆM BÁC HỒ CỬA KHẨU.

Nhà lưu niệm Bác Hồ tại di tích Trạm hải quan cửa khẩu Bắc Luân, ghi dấu sự kiện Bác Hồ qua cầu biên giới năm 1960 thăm nhân dân Đông Hưng - Trung Quốc

Ngày 19/2/1960, Đảng Bộ, chính quyền và nhân dân các dân tộc huyện Hải Ninh (nay là Thành phố Móng Cái, tỉnh Quảng Ninh) đã vinh dự được đón Bác Hồ về thăm và làm việc. Bác đã đến thăm các lực lượng chức năng làm việc tại Trạm hải quan Cửa khẩu Bắc Luân.

Nhà lưu niệm Bác Hồ tại cửa khẩu

Ảnh: Nguyễn Kỳ Nam

Tiếp đó, Bác Hồ đã sang thăm nhân dân Đông Hưng (*Trung Quốc*) và chia quà cho các cháu thiếu nhi tại một trường mầm non gần biên giới. Trong chuyến công tác này Bác đã giành nhiều thời gian để nói chuyện với nhân dân trong tỉnh cũng như đi thăm hỏi, động viên các em học sinh, các thầy cô giáo cùng con em công nhân Lò Bát (*Móng Cái*), Hợp tác xã Đoàn Tĩnh và xưởng Cơ khí ở Hải Ninh.

Với ý nghĩa lịch sử quan trọng đó, tỉnh Quảng Ninh đã đồng ý chủ trương và chỉ đạo UBND Thành phố Móng Cái phối hợp với các sở, ngành liên quan triển khai dự án xây dựng nhà lưu niệm Bác Hồ tại Cửa khẩu Bắc Luân để ghi nhớ dấu mốc lịch sử đó.

Công trình nhà lưu niệm Bác Hồ tại cửa khẩu Bắc Luân có chất lượng cao về nội dung tư tưởng, kỹ thuật, mỹ thuật với các hạng mục: Nhà lưu niệm trưng bày một số tư liệu về Bác Hồ tại cửa khẩu; ảnh Bác Hồ sang thăm Đồng Hưng (*Trung Quốc*); một số đồng chí lãnh đạo Đảng, Nhà nước thăm cửa khẩu; khuôn viên phục vụ khách tham quan; vườn hoa, cây xanh, bia ghi dấuDự án công trình nhà lưu niệm Bác Hồ được khởi công xây dựng từ tháng 6/2018

và hoàn thành đúng dịp kỷ niệm 129 năm ngày sinh của Bác (19/5/1890 – 19/5/2019).

Nhà lưu niệm Bác Hồ có tổng diện tích khuôn viên là 261m². Trong đó, công trình nhà lưu niệm có diện tích 88m² được xây theo hình tròn với 3 cửa ra vào. Công trình thiết kế mỹ thuật gồm 3 phần chính: Tầng đế cao 3,75m, thân nhà cao 3,4m, đỉnh cao nhất là đài sen mái cao 2,55m. Công trình được thiết kế như một đài sen đang tỏa hương trong lòng thành phố nơi địa đầu biên cương của Tổ quốc.

Nhà lưu niệm Bác Hồ được bố trí với 04 khu vực không gian tương ứng với 04 chủ đề, trong đó: khối 1 và 2 là những hình ảnh ghi lại sự kiện Bác Hồ về thăm Móng Cái năm 1960; khối 3 là không gian trưng bày các hình ảnh ghi lại sự kiện Bác Hồ sang thăm Đồng Hưng và công trình đình Hồ Chí Minh; Khối 4 là không gian giới thiệu về sự kiện Bác đến thăm Trạm hải quan cửa khẩu Bắc Luân, hình ảnh của Bác với các ngành Hải quan, biên phòng.

Nhà lưu niệm Bác Hồ là một công trình văn hóa có ý nghĩa đặc biệt quan trọng về chính trị, lịch sử, văn hóa và nhân văn sâu sắc; không chỉ ghi dấu sự kiện

lịch sử mà còn là một địa chỉ đỏ trong công tác giáo dục truyền thống, đạo đức, văn hóa cho thế hệ trẻ; thể hiện sự thành kính và biết ơn sâu sắc của Đảng bộ, chính quyền và nhân dân các dân tộc trên địa bàn thành phố Móng Cái đối với Bác Hồ kính yêu. .

ĐIỂM 17. DI TÍCH ĐỒI TRẦN PHÚ

Đồi Trần Phú (Trước kia còn gọi tên Đồi Hỏa Thiêu) thuộc địa phận khu 4, phường Hải Hòa, là một trong những di tích lịch sử cách mạng tiêu biểu của thành phố Móng Cái. Gắn với sự kiện ngày 17/7/1926, đoàn xuất dương của đồng chí Trần Phú trên đường vượt qua biên giới Việt- Trung, sang Quảng Châu – Trung Quốc để bàn về việc hợp nhất 3 tổ chức Cộng sản Đảng.

Đồi Trần Phú, trước đây còn có tên gọi khác là Hỏa Thiêu Lĩnh (Đồi Hỏa Thiêu), có diện tích là 2,4ha. Năm 1963, sau khi

đoàn khảo sát của Viện bảo tàng cách mạng Việt Nam đến nghiên cứu và tìm hiểu về những địa điểm liên quan đến sự kiện xuất dương của đồng chí Trần Phú, ngọn đồi này được đổi tên là đồi Trần Phú. Hiện nay, trên đỉnh đồi vẫn còn lưu giữ được một tấm bia để kỷ niệm sự kiện đoàn xuất dương của đồng chí Trần Phú dừng chân nơi đây ngày 17/7/1926. Công trình này hiện nay được Thành đoàn Móng Cái chăm sóc và lựa chọn là công trình thanh niên cấp tỉnh.

Đồi Trần Phú là di tích lịch sử cấp tỉnh, (xếp hạng năm 2012) cũng là một trong những di tích tiêu biểu của thành phố Móng Cái có ý nghĩa lớn về lịch sử, chính trị và văn hóa. Đây là một địa chỉ đỏ trong việc giáo dục cho thế hệ trẻ ngày hôm nay về tinh thần yêu nước và truyền thống đấu tranh cách mạng của các thế hệ cha ông.

Di tích đồi Trần Phú
Ảnh: Phòng VH TT TP. Móng Cái

TÀI LIỆU HƯỚNG DẪN VIÊN DU LỊCH TẠI ĐIỂM

CHỊU TRÁCH NHIỆM NỘI DUNG

Phòng VH TT Thành Phố Móng Cái

BAN BIÊN TẬP

Các thành viên theo Quyết định số 3614/QĐ-UBND ngày 14/5/2021
của UBND TP. Móng Cái về việc thành lập Ban biên tập các tài liệu ấn phẩm
phục vụ quảng bá, xúc tiến du lịch TP. Móng Cái

Tiến sĩ. Vũ Văn Viện - Trưởng khoa Du lịch, Trường Đại học Hạ Long
Thạc sĩ Bùi Thu Thủy - Giảng viên khoa Du lịch, Trường Đại học Hạ Long

TÁC GIẢ ẢNH

Phạm Hồng Long, Nguyễn Đình Chí, Cấn Đình Loan, Nguyễn Kỳ Nam, Bùi Bích Thủy,
Phạm Trường Thi, Bạch Ngọc Tư, Dương Phương Đại, Nguyễn Khắc Đạm, Nguyễn Hải Huy, Ngô
Huy Hòa, Trần Tâm, Nguyễn Tiến... và ảnh tư liệu.

THIẾT KẾ

Công ty Cổ phần Quảng cáo Năng Việt
VIETSUN JSC - www.facebook.com/VietnamTIPC

Ảnh bìa1: Đình Trà Cổ, Cầu Ka Long về đêm, Điểm du lịch Sa Vĩ - Phạm Hồng Long;
Bãi biển Bến Hèn - Ngô Huy Hòa; Trái tim Quảng Ninh - Dương Phương Đại;
Cửa khẩu Quốc tế Móng Cái - Nguyễn Đình Chí

DU LỊCH MÓNG CÁI

TÀI LIỆU

HƯỚNG DẪN VIÊN DU LỊCH TẠI ĐIỂM

PHÒNG VĂN HÓA VÀ THÔNG TIN THÀNH PHỐ MÓNG CÁI

Số 31 Chu Văn An, phường Hòa Lạc, Thành phố Móng Cái, Tỉnh Quảng Ninh

Tel: (0203) 3 777 858 – Email: phongvhtt.mc@quangninh.gov.vn

Fanpage: Phòng Văn hóa – Thông tin thành phố Móng Cái; Du lịch Móng Cái;

DDCI thành phố Móng Cái